БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 73 (4965)
Воскресенье
АПРЕЛИИН
7
1946 он
Сэн 20 мүнгэн

Хабар ерээ, дулаараа, Хабарай тарилгада ороё!

Заһашадай амжалтануудые саашадань батадхаха

...анай республика дотор байгаалиин ...нгууд тооложо барашагүй элбэг. ...үдэнэй, алтан ба вольфрамай малтануудай, мүн уһа-мүрэнэй, нуур...ийн баялигуудые оронойнгоо арадай ...ын ба оборонын саашанхи хүг...жэлнүүдтэ хэрэглэжэ байһамнай эли ...на.

Заһанай ажаүйлэдбэриин талаар абажэбал манай республика дотор 21211 ...ратна километр уһанай бассейнтэй ...йна. Энэ байссейндэ манай орон ...ор, мүн бүхы дэлхэй дээрэ суурхаһан омуль ба бусад эрхим шанартай за...һанууд тон элбэг байһаниинь мэдээ...

Эхэ ороноо хамгаалгын дайнай ха...у бэрхэшээлгэ жэлнүүдтэ, Азовско, ...нцева ба Хара далайнуудые немецкэ эзэмдэгшэдэй эзэрхэн байгаа ...лэ, манай республикын заһанай ...үйлэдбэриин заводууд, комбинатнууд ...он заһанай ажал эрхилдэг колхо...д жэшээтэ һайн амжалтануудые ...лажа, Эхэ оронлоо хэдэн мянган ...н заһа үгэһэн байна. Тэдэ бол...за най урда тээхи гурбан жэлэй ...тэй жэш бэл, дайнай гурбан жэл ...127.000 центнер заһа түсэбэйн...дээдэ тээ тушааһан гэхэ гү, али ...һа барилгые 57 процентээр дээ...үүлһэн байна. Энэ хадаа манай ...публикын заһашадай туйлаһан амжалтые ба Улаан Армиингаа хүсэн ту...шэлтэ туйлалгада өөһэдынгөө шадал хүсые үгэһэн ябадалые элеэр то...рхойлно.

Эхэ амгалан сагай эхилһэн үдэр ...э хойшо Байгалай, Галуута нуурай ...аһа баянтай бусад уһа-мүрэнүү...й эрхим заһашад болбол ажалшан ...й эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг...үлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ, ...най үеын үйлэдбэриин темпые алдангүйгөөр, улам һайнаар хүдэлмэрил...иинь мүнөө тодорхойлогдоно. СССР-ай Заһанай ажаүйлэдбэриин Министерствын түсэбэй ёһоор, манай республикын заһашад 1946 оной нэгэдэхи квартал соо 1.000 тонно заһа гүрэндөө тушааха ёһотой байгаа. Тиин ...рэтын 25-ай мэдээгээр „Байкалрыбтрест“ болбол 1.489 тонно эрхим шанартай заһа гүрэндөө тушаажа, түсэбөө 135,4 процент гүйсэдхэһэн ба заһанай консервэ хэхэ түсэбые 201 процент гүйсэдхэһэн байна.

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаан дээрэ хэлэһэн арадуудай агууе эвождь нүхэр Сталинай түүхэтэ үгөөр зоригжоһон, республикын заһашадай коллективүүд үйлэдбэриин эрхим амжалтануудые туйлаа.

Усть-Баргажанай ба Доодо-Ангарын заһанай-консервын комбинадууд 1946 оной нэгэдэхи квартал соо хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн ...ад. Мүнөө Усть-Баргажанай заһанай-консервын комбинадай коллектив ...айн урда тээхи социалистическэ мүрысөөе шэнэ толгоор дэлгэрүүлхэ зуураа, апрель ба май һара соо энэ оной ...дохи хахад жэлэй түсэбые дүүргэхэ уялга абаһан байна. Тус комбинадай ажал хүдэлмэриин туйлалта дээрэ ...э хаража үзэхэдэ, жэлэйнгээ түсэбөө ...й һара соо дүүргэхэнь лабтай гэжэ ...үүлхээр болоно. Мүн тэрэшэлэн ...ячинска заһанай заводой коллектив ...нэгэдэхи кварталай түсэбые мар...ай 16-ай үдэр 175 процент дүүргэ ...а гэхэ гү, али 3.114 пүүд заһа ...ебэйнөө дээдэ тээ тушааһан байна. Мүн тэрэшэлэн, Галуута нуурай, Дулиинска, Яруунын, Посольско ба бусад заһанай заводууд уялгата түсэбөө ...азэл горьтойгоор үлүүлэн дүүргэжэ, гүрэндөө хэдэн мянган пүүд эрхим шанартай заһа түсэбэйнгөө дээдэ тээ тушааһан байнад.

Апрелиин 5-да нээгдэһэн республикын заһашадай зүблөөн болбол түрүү заводуудай, комбинадуудай ба заһа барилгын колхозуудай жэшээтэ һайн хүдэлмэринүүдые тэмдэглэхэ зуураа ...ун хамагай хойно сээгдэжэ ябаһан заһанай заводой коллективүүдэй мүн хүдэлмэрине тодорхойлон шүүмжэлһэн байна. Гээгдэжэ ябагшадай тоодо К...ийн заһанай завод (директорынь ...цкий) Мысовойн заһанай завод (директорынь Башаров) 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые арайхан 30-аад процент дүүргэһэн байна. Эдэ заводууд ямар ушар дээрэһээ заһа барилгын түсэбые дүүргээгүйб гэхэдэ, заһашадай бригадануудай дунда ажалай жаяг заршам, эмхидхэл муугаар табигдаһан, социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээгүй ба агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагдаагүй дээрэһээ дулдыдаһан байна гэжэ тодорхойлогдоно.

Иимэ дээрэһээ, гээгдэжэ ябаһан заводууд, заһа барилгын колхозууд, бригаданууд бүхэндэ социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэрине һайжаруулха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо талаар партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинуудай урда харюусалгатай зорилго табигдана.

Мүнөө, Сталинска табанжэлээр табигдаһан харюусалгата зорилгые нэрэтэй сологойгоор бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ республикын заһашадай урда удаадахи хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн зорилго байна.

Дайнай хэдэн жэл соо республикын бүхы уһа-мүрэнүүдэй, тэрэ тоодо Байгал далайн заһанай запасууд бага болоһон байна. Тиимэ туладань заһа үсхэлгын хүдэлмэрине эрхилдэг заводууд өөһэдынгөө ажалые һайжаруулха ёһотой. Жэлэй турша соо 1 миллиард заһанай түрһэ зайһан болгохо шадалтай заһа үсхэбэрилгын гурбан завод байгуулагдаха юм. Эндэ Амур мүрэнэй сазан гэжэ, Ангарын ба мүн бусад мүрэнүүдэй элдэб түрэлэй заһанай түрһэнүүдые асаржа бүхы уһануудта үсхэбэрилхэ хүдэлмэри ябуулагдаха байна.

Энэ жэлэй турша соо заһанай заводуудай ба комбинадуудай бүхы түхеэрэлтые механизировалха, заһа барилгын флотилинуудые моторооор хангаха ябадал тон шухала байна. Заһанай зав дууд энээнэй урда тээ заһа хадагалха ба тушаахада элдэб бочко амһарта дутуутай байжа, гүрэндэ тушааһан заһанай шанарые нилээд ехээр муудхадаг байһан юм. Тиимэһээ заһанай бүхы заводууд, комбинадууд, колхозуудта бочко ба бусад амһартануудые үйлэдбэрилхэ мастерскойнуудые эмхидхэхэ ябадал тон шухала байна.

Мүнөө зарим заводууд, жэшээлхэдэ, Горячинска, Яруунын заводууд ба Усть-Баргажанай комбинат бочко, амһарта бүтээдэг мастерскойнуудые эмхидхэжэ һайн амжалтануудые туйлаа. Эдэнэй үүсхэлнүүдые заһанай ажаүйлэдбэриин бүхы предприятинуудай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадалые партийна ба советскэ организацинууд толгойлхо ёһотой.

Бүхы заһашадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зуураа, түрүү бригадануудай болон эрхим заһашадай жэшээтэ һайн дүршэлнүүдые бүгэдын шадабари болгохын түлөө тэмсэлые үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. „Свободный путь“ гэжэ колхозой заһашадай бригадын бригадир П. Рупышев, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой бригадир Д. Малыгин, Посольско заводой эхэнэр заһашадай бригадын бригадир нүхэр Калмынина ба бусад ажалай бүтээсые дээдэ хэмжээндэ хүргэжэ, 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые 400—500 процент хүртэр дүүргэһэн байнад. Тэдэнэр өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай заһашадай зүблөөн дээрэ тодорхойгоор хэлэһэн байна. Тэдэнэрэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгоод байгаа һаа, манай заһашадай дунда ажалай бүтээсэ дээшэлжэ, гүрэндөө түсэбэй дээдэ тээ хэдэн милион центнер заһа тушаахамнай лабтай.

Сталинска табанжэлээр табигдаһан харюусалгата ба түүхэтэ түсэбые дүүргэхын түлөө, ажалшан арадай ажабайдалые һайжаруулхын түлөө, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгжүүлхын түлөө республикын заһанай ажаүйлэдбэриин коллективүүд улам эршэмтэйгээр тэмсэгты!

Түрүү заводуудай, бригадануудай ба эрхим заһашадай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгожо, энэнэй урда тээ туйлаһан үйлэдбэриингөө амжалтануудые саашадань бэхижүүлхын түлөө тэмсэе!

И. В. Сталин американска Элшэн сайд г-н Смит гэгшэтэй уулзаба

Апрелиин 4-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн сайд г-н У. Смит гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов байгаа.

Табанжэлэй түсэб тухай хуули ород ба армянска хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэбэ

ЕРЕВАН, апрелиин 1. (ТАСС). Армянска гүрэнэй хэблэл болбол «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн болгохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие» армянска ба ород хэлэнүүд дээрэ тусхай брошюранууд болгон, 40 мянган хэһэгээр хэблэбэ.

Поли дээрэ туршалгын гаралга

ТАРБАГАТАЙ. (Манай информаторһаа). Аймагай бүхы колхозуудай тарилгада бэлэдхэлые тушаан абалга дүүрэбэ. Хабарай полевой хүдэлмэридэ хүсэн түгэс бэлэдхэһэн колхозууд поли дээрэ туршалгын гаралга эмхидхэһэн байна.

„Гигант“ колхоз 1946 оной хабарай тарилгада эгээл һайн бэлэдхэл хэһэн байгаа. Полевой хүдэлмэридэ ябаха 52 плуг болон бүхы машина зэмсэгүүдынь эрхим шанартайгаар заһабарилагданхай байба. Иван Сапунов гэгшын хүтэлбэрилдэг тарянажалай гурбадахи бригада үлэмжэ һайн бэлэдхэл хээ.

Һаяхан энэ колхозой тарянажалай бригаданууд поли дээрэ туршалгын гаралга эмхидхэбэ. Энээн дээрэһээ харахада дээрэхи колхоз тарилгын бүхы хэрэгсэлнүүдые эрхим шанартайгаар заһабарилһан байгаа.

„Красная заря“ колхоз мүнөө жэлдэ 1000 һайса гаран гектарта ороо̄һото культуранууд тарилга хэхээр түсэблэнхэй. Тиин, тарилгада ябаха 56 плуг ба бусад машина зэмсэгүүд түргэн саг соо, һайнаар заһабарилагдаһан байна.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ тарянажалай гурбан бригада ба 18 звено хабаадаха юм. Эдэнэрэй байха полевой стан культурна болбосоноор заһабарилагдажа хүсэд бэлэн болонхой.

Тарилгада бэлэдхэлые тушаан абаха гүрэнэй комисси энэ колхозые шалгажа үзөөд, һайн сэгнэлтэ үгэһэн байна. Һаяхан эндэ поли дээрэ туршалгын гаралга болоо. Тарилгада ябаха бүхы бригада, звенонуудай гэшүүд мори унаануудаа хүллэжэ тэрээндэ эдибхитэйгээр хабаадаһаба.

Тэрэшэлэн аймагай бусад колхозууд тарилгада бэлэдхэлые саг соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байна. Гэбэшье, комиссиин шалгалтаар яһала элидхүүлэгдэбэ. Мүнөө үедэ тэрэ дутуунууд хаа-хаанагүй усадхагдажа байха юм.

Аймагай бүхы колхозууд хабарай тарилгые саг соонь эхилжэ, түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсожо, тодо һонор уялгануудые абанхай.

И ТАЙНОВ

Аймаг соо эгээл түрүүлэн..

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Хадын эбэрэй нгаабари газарай сабһан һүүлэй үдэрнүүдтэ хайлаад, хүрьһэнэй дээдэ захые гэдхээжэ байха юм. Тэрэ хадаа тарилгын урда тээхи эртын борнойлгые эхилжэ, газарай хүрьһэндэ шииг нойто тогтоохо арга олгожо байна.

„Красный Заган“ гэжэ хүдөө ажалай артелиин гэшүүд аймаг соо эгээл түрүүлэн эртын борной эхилбэ. Апрелиин 4-дэ поли дээрэ гараһан колхозникууд түрүүшын хэдэн гектарые һайн шанартайгаар борнойлһон байна.

Тэрэшэлэн үсэгэлдэр ба мүнөөдэр хэдэн колхозууд поли дээрэ эмхитэйгээр гараад, газарай хүрьһэндэ шииг нойто барижа эхилээ.

Киселёвой звено полидоо гараба

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Солото ефремовец Серпион Кириллович Киселевой звено тарилгада эрхим бэлэдхэл хээд, полидоо эмхитэйгээр гараба. Түрүүшын үдэрнүүдтэ энэ звено 20 гаран гектар газар түүбэрилэн борнойлһон байна. Мүнөө тус звеногой 9 борной хүдэлмэрилжэ байнхай. Гадна, нүхэр Киселёвой хүтэлбэрилдэг суута звеногой гэшүүд поли дээгүүр һайрам тогтоожо эхилэнхэй. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр 3 гектар газар уһалагдаһан байна.

Тэрэшэлэн тус колхозой нүхэр Тарабухинай хүтэлбэрилдэг звено газарай хүрьһые түүбэрилэн борнойлжо эхилээ.

„III Интернационал“ ба бусад колхозууд тарилгын урда тээхи эртын борнойлгодо ороод, түрүүшын хэдэн гектарта шииг нойто тогтоожо байна.

П. МЕТЛЯЕВ.

Тарилгын талмайе үргэдхэхэнь

Сэрэгэй һүүлэй нэгэдэхи хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, Сталинска Дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 ондо үндэр ургаса хуряахын түлөө Закаменай аймагай «Коминтерн» колхоз эртэнһээ хойшо эдибхитэйгээр бэлэдхэһэн байна. Тус колхозойхид тарилгын түсэб табижа, колхозникуудта батаалууланхай. Тэрэ түсэб соогоо мүнөө жэлдэ ороо̄һото культурануудай тарилгые нёдондонойхиһоо һуралгүй дээшэлүүлхээр хараалба. Тарилгын талмайе үргэдхэхэ болоод байхадаа, тарянажалайнь бригадын гэшүүд хабарай полевой хүдэлмэридэ үлэмжэ һайн бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэхын түлөө шууд тэмсэнэд.

Тарянажалайнь бригада хоёр звено болгожо таһараад, эрхим шанартайгаар заһабарилагдаһан машина зэмсэг, хомут тоног, мори унаа болон тарилгын бусад хэрэгсэлнүүдые тушаажа абаһан байна. Колхозой түмэршэ дархашуул 26 плуг, 20 борной болон сеялкын заһабарилгые түргэн саг соо дүүргэжэ бригадада тушааһан байха юм. Тэрэшэлэн тус колхоз үрһэнэй фондые хүсэд хаажа сэбэрлэһэн ба ургаха шанарыень шалгуулһан байна. Нютагай үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр бэлэдхэхын түлөө үбэлэй үедэ эндэхид бага бэшэ хүдэлмэри үнгэргөө.

Бригадын полевой стан һайнаар заһабарилагдаһан байна. Стан дотор шэнэ наарнууд табигдаһан байха юм. Доторхинь культурна болбосоноор шэмэглэгдэнхэй.

Тарилгада ябаха мори унаануудынь амаруулагдажа, дунда шадалтай болгогдоһон ба колхозникуудай харюусалгада тушаагдаһан байна.

Иимэ бэлэдхэл хээд байхадаа, тус колхозойхид хабарай полевой хүдэлмэриие байгуулагдаһан болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ уялга абажа, Сталинай нэрэмжэтэ артелиин гэшүүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

Тэрэшэлэн Закаменай аймагай бусад түрүү зэргын колхозууд хабарай тарилгада амжалтатай бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие богони болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ шухала хэмжээнүүдые хараалһан байха юм.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Газараа уһалжа, борнойлжо захалбад

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Селендумын сомоной олонхи колхозууд хабарай тарилгада хаһа болзор соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байгаа. Тэдэ колхозуудай тарилгын бүхы зэр зэмсэгүүд заһабарилагдажа, тарянажалай бригада ба звенонуудта үгтэһэн байха юм.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз тарилгада бэлэдхэлые бүришье эмхитэйгээр үнгэргөө. Тиин, тус колхозойхид тарилые хүсэн түгэсөөр угтажа поли дээрээ гараад, эртын борнойлгые түүбэрилэн эхилбэ. Түрүүшын үдэрнүүдтэ тус колхозой поли дээгүүр 6 борной табигдаад байна. Тэрэшэлэн Калининай, Тамчын сомоной „Социализм“, Молотовой нэрэмжэтэ, „Коммунизм“ колхозууд эртын борнойлгодо түүбэрилэн орсо.

Нэмэри газарай хүрьһэнэй дээдэ заха 10-аад сантиметр тухай гэдээд байна. Һаяар түүбэрилэн борнойлгые үшөө олон колхоз эхилхэнь.

Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд һаярамай уһаар газараа уһалжа байнхай. Мүн „Красный Октябрь“ колхозой гэшүүд поли дээгүүр һайрам тогтоожо байна.

Дүүрэн бэшэ мэдээгээр аймаг соо 300 гаран гектар тарилгын газар һайрамаар уһалагдаба.

Шэнэ тулнуудые зүбөөр харууһална

Түрүү малшан А. Дашинорбоева гэгшэ Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз соо суутай болонхой. Энэ нүхэр колхозой хонинoй-товарна фермые даагшаар томилогдонхой юм. Тиин, хонидые хоролтогүйгөөр ба тобир тарганаар үсхэбэрилхын түлөө энэ нүхэр бүхы хабаяа гаргадаг байна. Имагтал тэрэнэй ашаар тус колхозой хонинoй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандажа, даажа абаһан хони ямаадаа тобир тарганаар ондо оруулха хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсонхой.

Дээрэ дурсагдагша фермын хонишон бүхэн Дашинорбоевагай үгэһэн даалгабариие ходоодоо саг соонь дүүргэдэг байха юм. Үбэлжэлгын үедэ фермын хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа улам харюусалгатайгаар хандаһан байгаа. Хони ямаадайнь хүсэ шадалаа буурангүй үбэлэй хүйтые тэсэмгэйгээр дабаһан баримта эдэнэрэй хүдэлмэриие гэршэлжэ үгэнэ.

Фермынхид төл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр 446 хонидые түрүүлжэ, 471 хурьга абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байха юм. Фермын хонишод нарай хурьгадые зоотехническэ заабариин ёһоор зүбөөр харууһалдаг байна. Хурьгадайнь байра ходо урин дулаан ба арюун сэбэр байлгагдадаг юм.

Фермые даагша нүхэр Дашинорбоева хонишодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе бодотоор хүтэлбэрилэн, хүн бүхэнэй абаһан уялгануудые дүүргүүлхын түлөө оролдодог байна. Гадна, фермын хүдэлмэрилэгшэдэй жаяг заршамые шангаар барижа шалгадаг юм.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Заһабарилагшадай жаяг заршам сахинагүй

Птанцын машинно-тракторна станциин директци болон партийна организаци тракторна паркые тарилгада эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэ хэрэгтэ бодото анхаралаа табиагүй байна гэхэдэ һэжэггүй. Юуб гэхэдэ, эндэхид трактор машинануудай заһабарилгые болошогүйгөөр хожомдожо эхилһэн байха юм. Теэд, МТС-эй директци энэ дутуугаа ябуулд хүсэлдүүлхэ тушаа эрид хэмжээнүүдые хараалаагүй байба.

Заһабарилагшадай жаяг заршам һуугаар табигданхай. Ажалай эмхидхэл заһабарилгын эхилхэһээ хойшо һула байна. Тиимэһээ олохон заһабарилагшадынь үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэдэггүй юм. Эрхим шанар сахиха тухай директциин зугһөө энэ гэхэ хэмжээн абтанагүй. Зарим заһабарилагшадынь хүдэлмэридөө голодоһо гаргана.

Аяар мүнөө болтор энэ МТС-эй аяар 7 трактор ойроошье хүртөөгүй эбдэрхэй зандаа хэбтэһээр. Һүүлэй үедэ зарим бригадануудынь заһабарилгын темпые эршэдхэхын орондо, харин һуладхажархёо.

МТС-эй директци заһабарилагшадай эриэтэнүүдые саг соонь харюулдаггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, тэдэнэрэй байра байдал аяар мүнөө хүртэр культурно болбосон болгогдоогүй байһаар. Тиимэһээ олонхи заһабарилагшадынь зарим үдэрнүүдтэ гомдол барьһаар сагаа үнгэргэдэг байна.

Тус МТС-эй заһабарилагшадай дунда ажал хүдэлмэридөө эзэн ёһоор хандадаг түрүүшүүл яһала бии. Тэдэнэй дунда нүхэд Пташник, Хмелев гэгшэдэй бригаданууд оролсомоор байна. Эдэнэрэй заһабарилһан трактор машинанууд байгуулагдаһан болзорһоо урид, һайн шанартайгаар бэлэн болоһон байха юм.

Гэбэшье, түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо тухай энэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, тусхайлбал директор нүхэр Николаец, ахалагша механик Палыцин гэгшэд огто орол одоггүй заншалтай. Тэдэнэр, заһабарилагшадай дундахи мүрысөөе үдэр бүри хүтэлбэрилжэ, дүнгыень таһалгаряагүйгөөр гаргаха ябадал хангана гүй.

Гадна, аяар мүнөө хүртэр заһабарилгаһаа гараһан тракторнуудаа хүдэлмэрилхэ колхозуудтань абаашаадүй байһаар. Трактор машинануудай заһабарилгада иимэ эзэн бусаар хандажа байһан ябадалые саашадаа тэсэшэгүй. Юуб гэхэдэ, хабарай тарилга мүнөө гэһээр эхилхэнь.

Т. ЛЕОНИДОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр А. Т. Белоусов директортэй Петровско МТС-тэ хабаатай колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. № 5 тракторна бригада хахалалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэдэг байха юм. Энэ бригадын коллектив энэ жэл соо условно трактор бүхэнөөр 3.000 гектар элдүүрилхэ ба 6 тонно горючи арбилха уялга абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүүн гарһаа № 5 тракторна бригадын бригадир Ф. П. Лысенко ба тракторист П. С. Буряк хахалалгын гүнзэгые хэмжэжэ байна.

Г. Аракельянай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Ставропольска хизаарта полевой хүдэлмэри эхилээ. Түрүүшүүлэй тоодо СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Т. Белоусов директортэй Петровско МТС-тэ хабаатай колхозууд хабарай тарилга эхилээ. Эндэ алдарта тракторист И. С. Удовиченко гэгшын агрегат 30 гектар тариха нормотой аад, үдэр бүри 50—60 гектар таридаг ба 80 килограмм горючи арбилдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: алдарта тракторист И. С. Удовиченко гэгшын агрегат Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилга хэжэ байна. Наада талаһань тракторна бригадын бригадир нүхэр В. И. Дробин ба учетчица А. Д. Дудченко хэды гектар хахалһанаа бүридхэжэ байна.

Г. Аракельянай фото (ТАСС-эй фотохронико)

Улан-Удын сөмбын фабрикын бүд нэхэгшэ Аня Ерзунова нормоёо 127 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аня Ерзунова станок дээрээ хүдэлмэрилжэ байна.

Ч. Красавцевай фото.

ТУЙЛАҺАН АМЖАЛТАНУУДАА БАТАДХАХА

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын урда тээхи үдэрнүүдтэ Гремячинска гүрэнэй загаһанай заводто (директорынь нүхэр Кушеев, заводой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бардамова), мүн тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Томский), Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Андреев) ба «Свободный путь» (түрүүлэгшэнь нүхэр Шитиков) загаһан ажалтай колхозуудаар олониитын-политическэ хүдэлмэри болон социалистическэ мүрысөөн загаһашадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, тэниэхи СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэтэ үдэр—1946 оной февралиин 10-ые үйлэдбэриин амжалтануудаар угтаһан байна. Гословой болон загаһан ажалтай колхозуудай загаһабарилгын бригаданүүдаар, мүн тэрэшэлэн заводой цех бүхэниэ агитаторнууд хоёо хүдэлмэрилжэ. Сталинска Конституци ба СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ Дүримые хүдэлмэришэд ба загаһа баригшадта ойлгуулжа. тэдэнэрые коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидатнуудай түлөө голосоо үгэхэ гэжэ агитаци хэһэн байна

Гословой болон загаһан ажалтай колхозуудай бүхы цехүүд ба бригаданууд социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байгаа. Юрэнхыдөө госрыбзаводой ба загаһанай ажалтай колхозуудай эрэгтэй эмэгтэй загаһашад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр—февралиин 10 болтор загаһабарилгын январь—февралиин түсэбые дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа. Тэдэнэрэй үгэнь хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ, госрыбзавод хоёр һарынгаа загаһабарилгын программые февралиин 10 болтор 146,6 процент, тэрэнэй тоодо гословой талаар 132,5 процент ба худалдаагын талаар 150,9 процент дүүргэһэн байна.

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тэрхи суглаан дээрэ 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн нүхэр Сталинай үгые Гремячинска госрыбзаводой ба Горячинскын загаһан ажалтай колхозуудай эрэгтэй эмэгтэй загаһашад гүнзэгы анхаралтайгаар угтажа. энэ түүхэтэ документтэй барандаа танилсаһан байна юм.

Загаһанай элбэг дэлбэг продукци оронломнай хэрэгтэй гэжэ мэдэһэн загаһашад вождиин үгэдэ харюу болгон СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ үдэрэй урда тээ туйлаһан үйлэдбэриингээ амжалтануудые бэхижүүлэн, эсэшэ сусашагүй ажаллажа загаһабарилга дээрэ жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Госрыбзавод загаһа барилгынгаа квартальна түсэбые энэ оной мартын 16-да, 175 процент дүүргэжэ. нёлонло жэлэйхиһээ 3.114 пүүд үлүү загаһа бариһан байна. Энэ үдэр болтор загаһа бариха квартальна даалгабаряа дүүргээгүй нэгэшье бригада байхагүй юм. Жэшээлхэдэ, Гословто—нүхэр Трифоновой бригада квартальна даалгабаряа 129,6 процент, нүхэр Петровой бригада—105 процент ба нүхэр Галкиний бригада—146.4 процент; Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо—нүхэр Овчинниковай бригада—306 процент, нүхэр Ивановой бригада—117 процент ба нүхэр Калашниковай бригада—106 процент; Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо.—нүхэр Андреевай бригада—311.1 процент ба нүхэр Ельцовой бригада—197,1 процент; «Свободный путь» колхоздо—нүхэр Гупышевай бригада 332,2 процент ба нүхэр Новокрещенных гэгшын бригада 156,6 процент; Батуринска сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Бугманиинай бригада 260,1 процент ба нүхэр Поповой бригада 171,6 процент дүүргэһэн байна.

Заводой коллективтэ болон бүхы загаһабарилгын бригаданууддта жаяг зарһам тон үндэр хэмжээнтэ байха юм. Эрэгтэй эмэгтэй загаһашадай гэр байрын ба ажабайдалай условинууд хангалтатай. Рыбкоопой талаһаа тэдэнэрые хангалгада таһалдал болохогүй байна.

Февраль һарын загаһабарилгын дүнгүүдэй ёһоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой дамжуулгын Улаан туг Гремячинска госрыбзаводой коллективтэ барюулагдажа. тэрэнь март һарын загаһабарилгын хүдэлмэриин дүнгөөр танһаа үгтэхэ юм, хүнгэй һадаа энэ заводой коллектив хадаа Байкалгосрыбтрестын бүхы системэдэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Загаһабарилгын амжалтануудһаа гадна бэлэн продукциинуудые түмэр харгы тээшэ шэрэжэ гаргаха талаар, тэрэнииие рыбсбытэй базануудта абаашаха ба хабар зунай сезондо бэлдэхэ талаар тус рыбзавод ехэхэн хүдэлмэри ябуулһан байна. Жэшээлхэдэ, энэ оной мартын 16 болтор 361 тонно продукци холын газарнуудһаа түмэр харгы хүртэр гаргагдаһан ба рыбсбытэй базануудта нарядай ёһоор эльгээгдэһэн байна. Иимэ тоото бэлэн продукци дайнай урдахи ба дайнайшье жэлнүүдтэ шэрэгдээгүй юм һэн. Энэнь хадаа заводой ехэхэн экономическа амжалта болоно, юундэб гэхэдэ загаһа болбосоруулха үеын гаргаша гэжэ заводто байхагүй болоно. 5570 центнерэй бочконууд, 451 оставууд, 94 000 хабһанууд, 1.400 боолтонууд бэлэдхэгдэжэ, тэдэнь мүнөө бии байна. 3.079 кубическа метр мүльһэн, 531 тонно дабһан ба 523 кубометр түлеэн бэлэдхэгдэнхэй. Жүдхэхэ хүсэн тэжээлэй зүйлөөр хүсэд хангагданхай, тэдэнииие харууһалга һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Дабирхай гаргалга, загаһа тушаажа абаха газарнуудай зэр зэмсэг заһаха хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Заводой гүльмэ оёхо цех (даагшань нүхэр Вторушин) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Зунай загаһабарилгын зэр зэмсэгүүдые заһабарилга һайнаар ябуулагдана. Заводой бочко хэхэ мастерской (даагшань нүхэр Каргапольцев) өөрынгөө даалгабаринуудые мүн лэ һайнаар дүүргэнэ. Бүхы госрыбзавод дээрэ гэр байдалай ба ажаһуудалай условинууд хангалтатай, заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад түлеэ залһаар таһаралтагүйгөөр хангагдадаг юм

Байкалгосрыбтрестын системэдэ элитэ һуури эзэлдэг ба трестын бусад предприятинуудта жэшээ болохо Гремячинска госрыбзаводой коллективэй амжалта хадаа тэрэнэй директор нүхэр Кушеев Илья Ильич гэгшын баялиг дүй дүршэлтэй дээрэһээ туйлагдана гээшэ. Тэрэ хадаа загаһанай ажаүйлэдбэриин системэдэ 10 жэл, тэрэнэй 8 жэлынь тус заводой директорээр хүдэлмэрилжэ байнхай. «Манай директор Илья Ильич хадаа загаһабарилгын хэрэгые һайн мэдэхэ, ажалаа һайнаар ябуулдаг, хүн зонтой аятайханаар хөөрэлдэдэг, теэд хэрбээ аягүй юумын болоо хада директор шэнгеэр эрилтэ хэлэг юм. Тэрэнэй урда тээ олон директорнууд һэлгээ һэн, тэдэнэртэй хүдэлмэрилхэдэ хүндэ ба тэдэнэр ажалаа һарнядаг, хүдэлмэришэдтэ хүлһэ салингыень саг дээрэнь үгэдэггүй, заримдаа загаһан гутадаг, адуу морилынь тэжээлээр дутадаг, гүльмэ губшуурынь хэрэгтэ хэрэггүйгөөр хаягдашадаг һэн» гэжэ казрова загаһагадай тэрээн тухай хүндэтэйгөөр хэлэдэгынь дэмы бэшэ.

Госрыбзаводой хүтэлбэрилэгшэдэй ба бүхы коллективэй, загаһан ажалтай колхозниигуудай саашанхи зорилго хадаа туйлаһан амжалтануудаа жэлэй эсэс хүртэр бэхижүүлхэ. хабар—зунай ба намар—үбэлэй сезондо большевистскээр бэлэдхэжэ, тэрэнииие жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ, СССР-эй загаһанай ажаүйлэдбэриин Министр, ВКП(б)-гэй обком ба республикын Министрнүүдэй Советтэ рапорт үгэх эрхэтэйгээр бүхы үйлэдбэриин ба ажахын талаар жэлэй түсэбые үлүүгээр дүүргэхэ ябадал болоно. Тиимэ тула энэ гэһээр Байгал далайн хадара гэжэ загаһые үргэнөөр барилгые эмхидхэхэ. бусад нуурнуудта жэжэ загаһа бариха. Катакель гэжэ нуурта бусад жэжэ загаһануудай орожо эхилтэр Турка ба Катачиг гэжэ голнуудые сэбэрлэхэ, эдэ голнуудта ба Катакельдэ загаһануудай ороходо ба түрһэн халха үедэ тэндэ загаһа барилгые эрилээр хорихо ба Катакель гэжэ нуур хадаа Прибайкальска аймагай мүльһэн дорохи загаһа бариха гол газар болоно гэжэ тоолоод, загаһые эзэн бусаар барилгадтай эридээр тэмсэхэ шухала болоно

Коллективэй дунда һүүлэй үедэ һуларһан партийно-политическэ ба олониитын хүдэлмэриие һайжаруулжа, партийна эхин организацинууд өөрынгөө хүдэлмэриие хубилгаха ёһотой.

С. ШУЛУНОВ, ВКП(б)-гэй обкомой загаһанай ажаүйлэдбэриин таһагай инструктор.

АРМИҺАА ТАБИГДАГШАДТА АНХАРАЛАА ТАБИНА

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор Улан-Удын Городской районда мянга шахуу хүнүүд Улаан Армиһаа табигдажа ерээ.

Эдэ нүхэдтэ Городской райисполком анхаралтайгаар хандажа тэдэнэрэй амаралтынгаа удаа ажалда орохо хэрэгтэнь ба байра байдалаа түбхинэхэдэнь туһаламжа үзүүлнэ. Мүнөө эдэ бусажа ерэгшэдэй 900 гаад хүниинь хүдэлмэрилжэ, дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ халуунаар хабаадалсажа байнад.

Тэдэнэрэй 30 хүниинь Буркоопсоюзай базада хүдэлмэрилнэ. Эдэнэртэ туһаламжа үзүүлэн Горсовет болбол хартаабхын үрһо ба түлеэ үгэһэн байха юм. Мүн сёдолой фабрикада хүдэлмэрилжэ байдаг 15 фронтовигуудта 200 килограмм хартаабха, 30 кубометр түлеэн үгтөө.

Сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ туһалха фондодо

Улан-Удын Горсоведэй гүйцэдкомой дэргэдэхи сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэрнүүдые хангаха таһаг городой ажалшан арадай дунда түлбэритэ концерт эмхидхэхэнь.

Энэ концертдэ Городской ба Железнодорожно районуудай урандайхаиай самодеятельностиин кружогуудай эрхим коллективүүд хабаадалсаха байна.

Концерт харуулалгаар суглараһан мүнгэниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда паһа бараһан боецууд ба командирнуудай бүлэнэртэ туһалха фондодо оруулагдаха байна.

Түрүүшын концерт апрелиин 7-до Железнодорожно районой социалистическэ культурын байшан соо харуулагдаха юм.

Пароходуудаа түлеэгээр хангахань

-Байкало-Сэлэнгын пароходствын Еранска модоотололгын пункт дээрэ хүдэлмэри халуунаар ябажа байна.

Эндэ уһан-замай транспортын хүдэлмэришэд өөһэд өөһэдынгөө пароходуудта түлеэ бэлэдхэжэ байна.

Түлеэ хюрөөдэгшэ нүхэр Линейцева үдэр бүхэндэ даалгабаряа 117 процент дүүргэжэ һайн жэшээ харуулна. Мүн нүхэд Мункуев, Жамбалов ба Лыгшинов гэгшэд мүрысөөндэ абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ нүхэр Мункуев үдэр бүхэндэ 134 процент үгэнэ.

Тэрэшэлэн нүхэд Хлебников, Соколов ба Сотников гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилжэ түлеэ бэлэдхэхэ гэһэн даалгабаряа баранһаа урид дүүргэһэн байна.

Түрүү һуурида ябахын түлөө

Улан-Удын механическа заводой коллектив дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэлтэдэ ходо доо түрүү һуурида ябахые хүсэжэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Тус заводойхин март һарынгаа даалгабари 106 процент дүүргэжэ, гүрэндөө нилээд ехэхэн нэмэлтэ продукци оруулба.

Заводой цех бүхэнэй хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлмэрилдэг байна. Шудхалын цехын фрезеровщигууд нүхэд Федорова ба Баженова гэгшэд, механическа цехын токарьнууд нүхэд Федоров, Фатеева, слесарь нүхэр Колбин ба бусад жэшээ болоно.

Телеграфай стахановецууд

Хэлхээ-холбоон хадаа тон шухала участок гэжэ хэншье мэдэнэ. Энээниие Улан-Удын телеграфна конторынхид һайн ойлгоног ба шухала телеграммануудые һаадгүйгөөр дамжуулхаа оролдодог юм.

Тус конторын стахановецууд нүхэд Денисова, Перфильева, Герасимова гэгшэд телеграмма дамжуулха ба олзо оруулха даалгабариие март һара соо 120—130 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн стахановка нүхэр Стриженюк һарынгаа түсэб 150 процент дүүргэжэ баранһаа түрүү ябана.

Кировэй нэрэмжэтэ артель түрүүлбэ

Улан-Удын Горпромсоюз март һарын туршада артельнуудайнгаа хүдэлмэриие һайнаар табижа шадаһан дээрэһээ һарынгаа даалгабари 113 процент дүүргэжэ 738.500 түхэригтэ үргэн хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрибэ.

Артельнуудай хоорондохи мүрысөөндэ Кировэй нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Садовников) түрүү һуури эзэлбэ. Энэ артель болбол һарынгаа даалгабари 139.7 процент дүүргэһэн байна.

Мүн «Красный транспортник» гэжэ артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Марченюк) түсэбөө 130 процент дүүргэжэ, 65.100 түхэригтэ олзо оруулһан байха юм.

Дүүргэлтын экзаменда бэлэдхэл ба комсомольско организацинуудай зорилгонууд

Мүнөө амгалан сагта һургуулинуудай үүргэ хэзээнэйхиһээшье ехэ болоод ургаа.

Нүхэр Сталинай һунгагшадта хандажа хэлэһэн түүхэтэ үгэ агуу ехэ зохёохы ажалай түсэб советскэ арадуудай урда табиба. Энэ түсэбые бэелүүлхын тула эрдэм мэргэжэлтэй хүнүүд—хэрэгтэй болоно. Иимэ хүнүүдые оронһоо һургуулинууд бэлэдхэжэ үгэхэ ёһотой.

Мүнөө һургуулинуудай һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри нилээд һайжарүүлагдаа, һурагшанарай ойлгосо ба жаяг зарһам дээшэлһэн, һурагшанар өөһэдөө эрилтэ хэлгые ехэдхэһэнииинь харагдадаг болоо.

Комсомольско хэдэн олон организацинууд һуралсалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэриитэ, ургажа байһан үеые һайн мэдэрэлтэй, жаяг заршамтай, али бүхы талаараа болбосорһон гражданинууд болгожо хүмүүжүүлгэдэнь директор ба һургагшанарай бодото туһалагшанар болоожо шадаа. Эдэнэр ниитэ һурагшадай самодеятельно хүдэлмэриие үүсхэгшэд ба эмхидхэгшэд мүн. Улан-Удын № 3 эхэтэрэй һургуулиин комсомолецууд һурагшын эрхим туһалагшанар болоно. Энэ комсомолец бүхэн өөрын ойлгосо мэдэсын талаар бүхы коллективэй урда харюусалгатай байһанаа мэдэрэг байха юм. Программын ёһоор хэшээлһээ олоһон юумэерээ һанаагаа амарангүй, үшөө ехэ эрдэмтэй болохые хүсэжэ, эдэнэр предметнэ кружогуудта орожо хэнамжатайгаар һурана. Предметнэ кружогуудта хүдэлмэриин дүн гаргагдадаг, выставкэ, вечер эмхидхэгдэдэг, монтаж ба ханын газетэнууд гаргагдадаг юм. Мүн лэ энэ һургуулида лектори хүдэлмэрилдэг. Энэ лекториие эмхидхэгшэд ба элидхэлшэдынь комсомолецууд байха юм. Эдэнэр хэдэн олон элдэб темээр лекци уншадаг байна.

МТС һургуулиин комсомолецууд һуралсал ба жаяг заршамзараа түрүү үүргэ эзэлдэг байһанаа харуулна. Эдэнэр яагаад иимэ амжалтануудые туйлааб гэхэдэ? Комсомольско комитет муу һуралтын шалтагаанииие һайнаар шэнжэлэн үзэжэ, хэрбээ туһаламжа хэрэгтэй һаань, тэрэнииие дары үзүүлдэг ба бусад шухала хэмжээнүүдые абадаг байна. Зүгөөр һургуулиин хүдэлмэридэ ямаршье нүлөө үзүүлдэггүй комсомольско организацинууд үсөөн бэшэ. Иимэ комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин удхань үгытэй. формонь бүдүүлиг байха юм.

Жэшээлхэдэ, Ахын аймагай Орлигска дунда һургуулида 3 комсомолецууд. Улан-Удын № 18 һургуулида 12 комсомолецууднаа 4 хүн номдоо муугаар һурана. Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин комсомолецууд һуралсалай талаар түрүү үүргэ эзэлжэ шадаагүй. Эдэ һургуулинуудай комсомольско организацинууд һайн удхатай түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилдэг, эдэнэй бүхы ажал-ябуулга нэгэн стандартна хэлсэхэ зүйлтэйгөөр суглаа хэхэ тэдыгээр хизаарлагдадаг. Эдэ һургуулинуудта комсомольско организациин гайдалга шэнэ оюун оруулхаар һонирхолтой элидхэлшье, экскурсишье хэгдэдэггүй байна.

Зарим һургуулинуудай комсомольско организацинууд экзаменда бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ оролсоогүй һууһа байна. Тэд экзамен барилга хүртэр тоотой үдэрнүүд үлэбэ.

Удахагүй, һургуули бүхэндэ үни удаан хүлеэһэн удэшэ ерэжэ, гоё һайханаар шэмэглэһэн гэрэлтэй һаруул зал соо эрхим гоё хубсаһаа үмдэһэн һургагшанар ба һурагшанар сугларха. Энэ хадаа һургуули дүүргэгшэд ба һургагшанарай һүүлшын уулзалгын гайхамшагта ёһотой болоно. Энэнь элэнэй бүхы наһанай дурасхаал болохо байна. Баярай ёһололой оршон байдалда 10-дахи классуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ гараһан һурагшадта болбосоролой аттестат барюулагдаха юм. Тэдэнэрһээ бүхы жэлнүүдтэ амжалтатайгаар һуража ба дүүргэлтын экзамен эрхимээр барижа гарагшадһаа алтан медаль ба мүнгэн медаль хайрлада хүртэхэ байна. Болбосоролой аттестат абаһат, дунда һургуули хойнотнай гэндэхэ. Энэ хадаа 10 жэл соо таапарай ашагтай туһатайгаар партада һууһа гараһанииие гэршэлхэ байна. Болбосоролой аттестат хадаа залуу хүбүүн гү, али басаганай бүхэ ба гүнзэгы эрдэм мэргэжэлтэй хүн болоожо гараһанай ёһотой үнэмшэлгэ мүн.

Энэ дүүргэлгын баярай үдэшэ хүртэр үлэһэн саг һурагшанарай байдалда тон харюусалгатай үе болоно. Удахагүй һургуулинуудта хабарай шалгалта эхилхэ, долоодохи ба арбадахи классэйхид бүхы үзэһэн зүйлөөрөө дүүргэлтын экзамен бариха байна.

Манай орондо эрдэм мэргэжэлтэй ба культурна хүнүүд олон хэрэгтэй. Дунда һургуулинууд дээдэ һургуулинуудта ороха эрхим мэргэжэлтэй хүнүүдые заабол бэлэдхэхэ уялгатай.

Парти ба правительство дунда һургуулинуудые бэхижүүлхын тула хэдэн олон шиидхэбэри гаргаһан байна. Парти ба правительствын шиидхэбэринүүд арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэриие, һуралсалай шанарые дээшэлүүлхые, тэдэнэй эрдэм мэргэжэл ба жаяг заршам эринэ. Эдэ эрилтэнүүдээ дээшэлүүлһэн ябадал өөрынгөө үрые харуулаа. Жэлһээ жэлдэ һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам һайжаржа, залуушуул эрдэм мэргэжэлээ бүри дээшэлүүлнэ.

Энэ жэл болбол һургагшанар ба һурагшанарта эрилтэ хэлгые бүри дээшэлүүлхэ тэмдэгээр үнэржэ байна. Энээнһээ ондоогоор байжашье болохогүй.

Арбадахи ба долоодохи классай һурагшад тон ехэхэн зүйлнүүдые программаар үзэжэ ба урда жэлнүүдтэ үзэһэн бүхы материалнуудаа дахин дабтажа байха юм. Энээн дээрэһээ үзэхэ шудалха зүйлэй тон ехэ байһанда үгэгүй. Энэ хадаа бүхы хүсөө эршэлхэ, педагогическа мастерство гаргаха. эрдэм мэргэжэл олохын тула һурагшадай зорилгой нэтэрүүгээр оролдолго гаргахые эриһэн байна.

Экзамен дээрэ литературна үгөөр зүбөөр найруулжа эрхим харюу үгэжэ, бүхы шудалһан материалаа гүнзэгыгөөр мэдэрһэнээ харуулалга хадаа һурагшанар ба тэдэниие хүмүүжүүлэгшэдтэ эгээл эрхим хайра болохо байна.

Тэрэ үдэрнүүдтэ жэлэй турша соо гансахан һургагшанар ба директорэй хэһэн хүдэлмэри шалгагдахаһаа гадна. һургуулиин комсомольско организацинуудай хэрэгтэ бата бэхи ба педагогическа коллективэй ёһотой түшэг тулгуури болоожо хэр шадаһанииинь шалгагдаха болоно. Экзамен дээрэ комсомолецуудай жаяг заршам эмхидхэл ба бүхы һурагшадта өөрынгөө нүлөө һайнаар дэлгэрүүлһэнэй эгээл үнэн показатель болохо байна. Экзамен дээрэ комсомолецууд үнабал тэрэнэй түлөө комсомольско организаци зэмэтэй болохо юм.

Хэрбээ комсомолец. жэшээнь, зохёолго бэшэхэдээ хангалтагүй сэгнэлтэ абаал, бусад зүйлөөр арбадахи класс дүүргэһэнэй экзамен барихые зүбшөөгдөөгүй гээшэ һаа, тэрэнь комсомольско организациин нэрэ түрые хухалха байна. Комсомольско организаци хадаа өөрынгөө зэргэдэ залхуу, юумэ хэлэггүйшүүлые байлгаһан, классай комсомольско бүлэгөөршье, комсомольско комитетээршье тэдэниие гартаа абажа шадаагүй байһандаа харюусаха байна. Харин комсомолецуудай абаһан болбосоролой аттестат бүхы комсомольско организациин тон ехэ омогорхол, хэн нэгэн комсомолецын абаһан медаль организациин айхабтар ехэ алдар соло болоно.

Энээндэ комсомольско организаци бүхэн эрмэлзэхэ ёһотой. Энэ хадаа комсомольско организациин бүхы жэлэй турша соо ямараар хүдэлмэрилһэнэй шалгалта болохоһоо гадна. һургуулиин эгээл харюусалгатай үедэ тэдэнэй ... тай туһатай байха шадабариие ... руулха гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. ... рүүн классай бүхы һурагшадай ... түрэтэйгөөр экзамен барижа гаралга... һалха ябадалда анхаралтайгаар ... ба нүхэдэй бүхэ нэгэдэл тухай ... на.

Комсомолецууд нэгэ класста һу... байһан нүхэдэйнгөө гэртэө ямараар ... дагые һайнаар хараха, тэдэнэй һу... салда мүнөө ямар бэрхэшээлнүүд ... даг байһанииие элирүүлхэ, тэдэнэй ... условиие һайжаруулхые эрмэлзэхэ ... гатай.

Иимэ һурагшадта ёһотой һайн ... байгуулха шухала. Ном дэбтэрээр ... хангагдаһан ба дежурна багшанар... саг үргэлжэ зүбшөөл абажа шада... тэдэнэй өөһэдөө бэеэ даагаад хүдэлмэ... хэ таһагуудые түхеэрхэ шухала.

Нэгэшье час, нэгэшье минута ... гөөр үнгэргэхэгүй ябадалда нүхэдөө ... гаха, экзаменда бэлэдхэлгэдэ сагаа ... бөөр хэрэглэхэ гээшэ комсомолецуу... зорилго болоно. Эдэ үлэһэн ... бүхы хүсөө, бүхы анхаралаа экзаме... бэлэдхэлгэдэ зорюулжа, муугаар ... һэн зүйлнүүдые дахин дахин дабт... үзэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ һурагша бүх... сагаа зүбөөр хэрэглэжэ шадаа ... энэнь һуралсалай жэлые амжалта... гаар дүүргэлтэдэ нилээд туһалха ... ниинь элитэ.

Хэн һайнаар номдоо һураиаб, програм... маяа дахин дабтан үзэнэб, тэдэнэр ... шалга дээрэ этигэлтэй найдабаритай... харюусаха. Юуб гэхэдэ, ёһотой бүхэ ... гүнзэгы эрдэмтэй һурагшад экзам... һаа сухарихагүй.

Экзаменда бэлэдхэлгэдэ ханын газе... нууд ехэхэн үүргэ эзэлхэ болоно. Ү... рынь, ханын газетэ һурагшанарай экз... менда бэлэдхэлгын үедэ сагаа яажа ... рэглэхэ, үзэһэн материалаа хайшан ... дахин дабтаха хэрэгтэ туһалха ... Болбосоролой аттестадта, эхин шатын ... долоон жэлэй һургуулинуудые дүүргэ... гын экзаменуудые барилгаа бэлэд... хадаа туйлай ехэ шухала хэрэг болоо... Энэ хадаа гансахан һургуулиин комсо... лой бэшэ, бүхы комсомольско органи... цинуудай ба бүхы олониитын хэрэг ...

ВЛКСМ эй Улан-Удын горком городэ... һургуулинуудай комсомольско органи... цинуудай эдибхитэнэй суглаа тата... һургуулинуудай һуралсалай-хүмүүжү... гын хүдэлмэриин байдал тухай ба хаб... рай шалгалтын бэлэдхэлэй үедэ комс... мольско организацинуудай урда ямар ... рилгонууд табигдаха байһан тухай ... дал зүбшэн хэлсэһэн байна.

Энэ суглаан дээрэ эдибхитэн экзаме... ямараар бэлэдхэжэ байһан тухайгаа ... рэжэ, комсомольско хүдэлмэриин ... дүршэлые бэе бэедээ дамжуулалса... байгаа. Экзаменда бэлэдхэлгэтэй холбо... той асуудалнуудые шиидхэхын түлөө ... маг бүхэнтэ һургуулиин комсомоль... эдибхитэнэй суглаанууды үнгэргэхэ ... хала.

Экзаменда һайнаар бэлэдхэхэ ябадал... һургуулинуудта туһаламжа хүргэхэ ... комсомольско организаци бүхэнэй ... болоно. Халуун хоол эмхидхэхэ ту... һургуули ба һурагшанарай хамтын ... рые материальна талаар хангахын ту... туһаламжа үзүүлэлгые тон хурсаар ... леэжэ байһан һурагшанарта туһал... үзүүлгые эмхидхэхэ тухай колхозуудай... предприятинуудай комсомольско ор... ганизацинуудай мүнөөнһөө анхаралаа т... биха шухала болоно. Комсомол болбо... һургуули тухай саг үргэлжэ анхаралаа ... табиха, тэрэнэй байдалые һайса мэдэ... уялгатай. Гансахан энээн дээрэһээ ... гэлтын ба дээдэ класста оруулгын экз... менда бидэнэр эмхитэйгээр ерэжэ шада... хабди.

Г. МИРОНОВА, ВЛКСМ-эй обкомой һургуулиин талаар секретарь.

Шухала зорилгонуудай нэгэн

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ предприятинуудай, завод ба фабрикануудай дэргэдэхи туһалбариин ажахы ба мүн индивидуальна огородой тарилга үргэнөөр ябуулагдаһан байна. Энэ хадаа советскэ патриодуудай үүсхэл, ажалшан арадай ажабайдалые һайжаруулхын түлөө зорюулагдаһан хүдэлөөнүүдэй нэгэн болоно.

Манай советскэ засаг ба большевистскэ парти болбол арад зоной ажабайдалые улам саашадань һайжаруулха, эдеэ хоолой продуктнуудые элбэгжүүлэн, һаяын сагта карточна гуримһаа үргэн советскэ наймаанда ороход зорилгонуудые табиһан байна.

Парти ба правительствын хэмжээ ябуулгада бодото туһаламжа болгон туһалбариин ажахые ба индивидуальна огородно тарилгые энэ хабар тон үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө түрүү коллективүүд эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Түрүүшүүлэй тоодо Улан-Удын зооветинститудай дэргэдэхи туһалбариин ажахы, мүн тэрэшэлэн түмэрзамайхидай ажахынууд оролсоно. Эндэ туһалбариин ажахын хүдэлмэришэд ба хүтэлбэрилэгшэд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын зэр зэмсэг, үрһэ-хүрэнгэ бэлэдхэһэн ба тарилгынгаа участок дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэһэн байна. Мүнөө үедэ дээрэ хэлэгдэһэн предприятинуудай коллективүүд индивидуальна огородой тарилгые үргэнөөр ябуулхын түлөө хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлээд байна.

Тиихэтэй хамта, республикын томо заводуул—паровоз-бүтээлгын завод, шэлэй завод, мяханай комбинат ба бусад заводууд ба предприятинууд туһалбариин ажахын хүдэлмэриие дээдэ хэмжээндэ табяагүй ба хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие муугаар ябуулна.

Жэшээлхэдэ, паровозо-бүтээлгын заводой туһалбариин ажахы мүнөө хүртэр хүдөө-ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабариие дүүргээгүй, харгаабха ба бусад овощно культурануудай хүрэнгэ дутуутай байнад. Мүн тэрэшэлэн спецторгын хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө туһалбариин ажахыда анхаралаа хандуулнагүй. Спецторгын хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ туһалбариин ажахы дээрэ тусхай анхарал табяагүй дээрэһээ элдэб тарилгануудые хожомдожо хэһэн ба хуряаһан байна. Мүнөөшье тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэг, хүрэнгэ дутуутай байхаһаа гадна, 17 моридтой аад, тэдэнь тон туранхай, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ унаха аргагүй байна.

Республикын аймагуудай эдеэ хоолой комбинадууд, мүн промкомбинадууд болбол энэ жэлдэ хүсэд хүрэхөөр сырьевой базые байгуулха уялгатай. Энэ талаар зарим промкомбинадууд ба эдеэ хоолой комбинадууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бараг һайнаар ябуулжа байна. Гэбэшье, республикын олонхи аймагуудай—Зэдын, Закамна, Баргажанай, Иволгын ба бусад промкомбинадууд ба эдеэ хоолой комбинадууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие муугаар ябуулһан байна. Эдэ аймагуудта энэнэй урда жэл хабарай тарилые муугаар үнгэргэһэн дээрэһээ овощиин ба бусад хүрэнгын фонд байгуулжа шадаагүй байхаһаа гадна, аймагайнгаа центрын столовойнуудта хэрэглэгдэхэ овощь бэлэдхэжэ шадаагүй юм.

Мүнөөдэрэй байдалаар хэдэн олон эдеэ хоолой комбинадууд тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө-ажахын машина зэмсэг, хүрэнгэ, хүдэлмэриин хүсэ дутуутай байна, тарилга хэхэ газартаа агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргээгүй байна. Эдэнэй тоодо мүн лэ Заиграйн, Бичурын, Закаменай, Түнхэнэй ба бусад аймагуудай комбинадууд оролсоно.

Иимэ дээрэһээ республикын бүхы предприятинуудай ба аймагуудай комбинадуудай дэргэдэхи партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд болбол туһалбариин ажахын тарилгада ба мүн индивидуальна огородно тарилгада тусхай анхарал хандуулха уялгатай.

Тарилта эхилжэ байна. Тиин мүнөө тарилгын газар дээрэ һайрам үһа тоохо, нат шэбхэ гаргаха ба бусад хүдэлмэринүүдые бүхы хэмжээгээрнь шангалхаха үдэр ерээ. Мүн тэрэшэлэн индивидуальна огородой тарилгада хүдэлмэришэд ба алба хаагшадта хэрэгтэй овощно культурын үрһэ олохо ябадалдань туһалха хэрэгтэй байна.

Ж. ЖАМБУЕВ.

Литературна хуудаһан

Лирическэ шүлэгүүд

1. Уулзахаб

...гү, хабарай гү урихан сагта
...эгэй намалан сасаглан байхада,
...шахан энеэдэ алдаһан шарайгаар
...эн, намайе угтан байхалши
...гай хүхэ зулгы номгондо
...гадаа адуулжа соггой ябахада,
...гү, үдэшын арюун наранаар
Үнэн бэсэрээ бусажа ерэхыемни үзэхэлши.
Хажуудашни ошоод, халуухан гарышни барихадаа
Хаб харахан моһохон нюдөөе уһатуулан,
Хэлэхэшье үгээ оложо ядан урлаһаам
Хэдэн удаа тэбэрин—тэбэрин баясахалши.

2. Хэзээ нэгэтэ...

..., хэзээ нэгэтэ
...мни Сэлэнгынгээ эрьедэ,
...ад, ш нэгээ дэргэдэ
...ор баһа халин байхалби.
... уран лимбээ барлад
Таанэрайнгаа дунда таатай зохидоор,
Тиимэ гэшэгүй тунгалагхан аялгаар
Тиихэдэ, хэзээ нэгэтэ—дуугаа дуулаад үзэхэлби.

3. Намтай

...оной
...н, хүншуухан үнэртэ,
...бүүнэй
..., хонгодон байхада
...онгор
...үүн бригадада
...амтай
...улан ябахалши.
Шимэи тиигээд
Шэхэндэмни аргаахаар шэбэнэхэш,
Шинелиим нэмэрээд
зүүн гарымни һугадахаш,
Зөөлэхэн һайхан
Зүгэ но ооной сэсэгүүд соо,
Зүрхэнэйнгээ баярые
Зубтэй бишатай хөөрэхэлши.

П. П. 22689.

Номгон далайн эрьеһээ

...атов.

...гээр мигааһан
...лайн эрьеһээ,
...рөөһөө дуулаһам.
... аялгалан найруулнам.

...ын оройдо,
...гой зогсоноб.
...урай аялга,
...арые тодолно.

...эр огторгой
...сэнхипрэн үнирнэ.
...ай ойромни
...гөөр эбхэрнэ.

Номитоһон бүхөөр долгиншни
Нүхэрэйм мэндые асараа гү?
Һэрюухэн һалхяр һэб наэлэн
Һэшхэлэйнь үгые асараа гү?

Салгидма доргидой оролгоор
Сагаан шубууд ниидэнэ.
Агуу баярайм үгэнүүдые
Амараг гансадаман абаашыт.

Байлдаандаа и алтатай нүхэдөөрөө
Бардамхан баяртай дууланабди.
Дайсадаа хябатай даранхай аад
Дорюунхан баяртай бусахамнай.

П. П. 64721-Н

Түгэнэ нютаг

...итов.

...налиг оройтой
...а аан шэ этэлши,
...гамал баянтай
...агаан Түгэнэмнай

...заншэш баялигые
... зохёол бэшэхэм гү?
... сэсэг суглуула д
...эртэ бусахам гү?

...ые бүрхөөһэн
...олсго таряалан.
...арай һэ шэнэдэ
...адхан һуудаг лэ.

Миралзама түргэн урасхалтай
Мүнгэтэмэ һайхан Түгэнэ гол.
Мүнхэ жаргалта байдалтай
Мүнөө үеын арадуудтайлши.

Һайхан намрай сагые
Һайрхан дабтан хэлэхэм гү?
Колхоз артелиин баялиие

Хөөрэжэ тандаа үгэхэм гү?
Арьин талые бүрхөөһэн
Алуун һүрэг олон олши.
Уһа голой эрье дээгүүр
Ургаса таряа ехэтэйлши.

Уранзохёолшо Намжил Балдано. И. Красавцевай фото.

„Абай Гэсэрые" бүридхэн найруулга дээрэ хүдэлһэн тухайгаа

Бурят-монгол арадай героическа эпос «Абай Гэсэрэй» бүридхэн найруулга дээрэ 1942 онһоо 1944 оной һүүлдэ хүртэр хүдэлһэн байнаб. «Абай Гэсэрэй» хэмжээ хамтадаа 25 мянган шүлэгэй мүрнүүд болоно.

Алайр, Боохон, Эхирит-Булгадай аман зохёолнууд героическа эпосэй үндэһэн боложо үгөө. Бурят-монгол арадай героическа эпос «Абай Гэсэр» болбол Монголдо хэлсэдэг гэсэрэй тууже болон академик С. А. Козиной редакциар хэблэгдэн гарга даһан Гэсэриадһ гэхэ мэтэдһээ тон өөрэ ондоо удха найруулгатай байха юм.

Хэдэн зуун жэлэй саанаһаа арад зоной дамжуулан асарһан энэ аман зохёол болбол, бурят-монгол арадай эгээл һуурийтай томо ехэ, зоной дурагай үльгэр байһан байгаа.

«Абай Гэсэр» гэжэ энэ героическа эпос болбол хамта юһэн һалааһаа бүридэһэн байна. Тэрэнэй зарим соо үлгэн дэлэхэй дээрэ зүүнэй дүшэн дүрбэн харын тэнгэриин хаядаһан айхабтар ехэ зоболон зуд, үхэл тахал дэлгэрһэн байха юм. Арадай эпос соо тэрэ аюул һүртэ байдалые иимэ образуудаар харуулагдана:

Ургажа байһан ногоониинь
Үндэһэнһөө татажа гандаба,
Урдажа байһан уһаниинь
Эхинһээ хатажа шэргэбэ.
Үритэй үнэр хүнүүд,
Үриһээн гээгдэжэ үнэшэрбэ
Ханитай халуунгай хүнүүд
Ханиһаан хагасажа үрөөһэлэбэ
Хоёр хүлтэ хүндэ
Үлбэр усаар дэлгэрбэ.
Дүрбэн хүлтэ малда
Мила, боомо тунгирба,—гэжэ

тэрэ зэргэ ядаралта байдалые харуулна.

Иимэ һүртэй хатуу үедэ үгытэй ядуу айлда түрэһэн хүбүүн арад зониие муухай аюулта дайсадһаа абархын түлөө тэмсэһэн Абай Гэсэр боложо тодорбо. Үгытэй ядуу айлда түрэһэн ба арад зоной амгалан тайбан байдалай түлөө тэмсэһэн Абай Гэсэрые арадай хэрэгэй түлөө тэмсэһэн эрхим баатар болгожо тэрэ эпос соо хэлэгдэнэ. Тиимэ ушарһаа энэ эпос арад зондо дурлагдаха ба урта сагта ламанар ба баяшуулда үзэн ядагдажа байдаг байгаа.

Абай Гэсэрэй
Ахилаан дуулдаба хаяа.
Бэлигэн хээрын
Түбэртөөн дуулдаба хаяа,—гэжэ арад зониинь тэрэниие баясан үгтадаг байһан байха юм.

Хамаг дайсадаа һүнэһэ һүлдэгүй болтор даража арад зонноо

Н. БАЛДАНО, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулгаша.

Б. Жамбалон

Хабарай дуун

(поэмэһээ отрывок)

Хабарай үдэшэ
Хабатай урихан,
Һэбшээ тата абһээлээд,
Жэбхаланта город,
Жаргалта нютагууд
Һүнинн номхондо һажана..
Огторгойн оройгоор
Ошо бадаргаһаар
Одо мүшэдүүд эмнисэлдээд,
Хэндэшье таагдаагүй
Хэнэйшье дуулаагүй
Һониин хөөрэлдөө эхилнэ...
Үдэшын сэльгеэхэн
Агаар зэдэлүүлэн
Магтаал дуугаа зохёожо,
Арюухан дуутайхан
Алтан гургалдайхан
Гуниран энэрэн дуудана.
Үнэр һайхантай
Үнгын сэсэгүүдэй
Хангал хамарые сорьёжо,
Хэлэшэгүй һайхан
Хоншуухан наартайхан,
Шүүһэһөөш амтаар анхилна,
Уһанай эрьедэ
Ургамалай дунда
Дура сэдьхэлээ хилүүлэн,
Алла илдамханууд
Амараг инагууд
Золтой үдэрөө баталба.
Ханилһан Намжилмань
Хайрата Намдагтаа
Уяран юрөөжэ хэлнэ:
„— Амжалтатай һайн лэ,
Албаяа дүүргээд лэ
Бусажа намдаа ерэш даа..."
Хайрата нүхэрынь
Ханилһан инагтаа
Найдуулан ойлгуулжа захина:
„— Артельхан нютагтаа
Ажалаараа суурхан
Хүлеэжэл намаяа байгыш даа..."
Халуухан урилнууд,
Улаахан хасарнууд
Амтан зохидоор шэмэрдэжэ,
Дэлбэрмэ жаргалтай
Дуран зүрхэнүүдэй
Шанга тэбэрилдээн болоно...
Һайхан Намдагайнь
Һарын амаралтын
Боозор түргөөр дүүрэжэ,
Уланхан Армидаа,
Бусахаа мхандаа
Мүшэтэ һүниндөө мордоно.

* * *

Үглөө эртүүрһээ
Үргэн талаараа
Үнгын хүгжэм дууланаб:
Орой хүбөөгүй
Оронойм дуун й
Мянган аялгань жэнгиннэл.
Дэлэй доголгон
Дүнгинэн но онь
Руниг суурягаар ханхинаад,
Сэжэ зүрхыем
Сэдьхэл бодолыем
Хурсахан эфираар заранал.
Сэнгэлиг сагай
Сэсэгүүд тухай
Шэнэхэн шүлэг һангажа,
Хөөр эн бужам ур
Хо гёо хоолойгоор
Уншан үзэлэн жэргэнэ.
Хабарай айлшан
Халуунай шубуун—
Алаг түүнүүд түрүүлжэ,
Орой үй дээдэ
Огторгой өөдэ
Дэбин дэбин элинэ.
Зэбһэргүй дууһан
Залууг хахалһан
Гүбөө талануудхүр лжэ,
Дураа холуур
Зэрэлгээн дундуур
Бууралтан мирагдан һунана.
Колхоз талаяа
Хуу хахалхаяа
Габшагай хү элээ гээд,
Нати дээрээ
Намжилма түрүү
Газарай хүрнһые урбуулна.
Номин үдэршье
Нойрто һүнишье
Тракторай дуун замханагүй,
Үдэр бүридэ
Түрүү бригада
Мүрысөөндэ илан дабшана.
Нормоо үлүүлһэн
Намжилма хүхюун
Һапаагаа амаран аалиднагүй,
Бури эршэмтэй
Бушуу, хүнд тэй
Дуугаа таталан ябана.
„— Пабла, сэсэг, ой модон,
тайгануудшье
Ногоон нагша—номин нюдөө
нээгээл даа,
Сэнхир хүхэ сэгээн агаар,
дайдашье
Сэнгүүн хухюун хабар сагаар
һэреэл даа.
Хабарайшни халуун амисхалта
дуунууд
Колхоз нютагаараа ханхинаа
Ниидыш даа,
Ханхинһан дуунайшни уран
аялганууд
Ханилһанайшни зүрхые дайран
Ошыш даа..."
Инаг басаган
Илгэжэ дуулан
Булад морёо жолоодожо,
Хабарай дуугаар
Хоолой һориноор
Эрхим солотой хүдэлнэ.

...ЭНДА ЛБАЕВ

САГААН НУУР

(Романһаа отрывок)

XII

...үдэр Сагаан Нуурай айл... гаран үхибүүд хон жэн ...бо. «Наадажа арилдагаал ари...ба,—гэлсэжэ үдэртөө эхэ ...шьегүй. Үдэшэ орой болобо. ...гүй. Гайхаһан гэртэхидынь ...һургашалаад гүйлдэбэ. Нүхэ... юумэнүүдые булгыень ша... шадарай һөөг шугы худхаба. ...хада арбаад үхибүүд уһан...гаа хамнай—гэжэ Абидын ...дэ бүришье ехэ мэгдээн ...бо. Уһанай эрьеэр оог хаш...жа байтарынь үхибүүд га... гараһандал гэнтэ өөһэдөө хү...

... зайгаабта, бузар шолмонууд? ...ные хараабди.

...эдэ,—гээд үхибүүд зүүн ...ри өөдэ нэгэ доро заабад ха. ... хэлэжэ ерэшэ тэрэ үдэ...дта тараад орхибо. Хамаг...тай Занхадайтан Түшэмэлтэн ...хи хэлсэдэг хүлеэдэгнай ерэ ...үһэ хүндэлэн хазуулхаяа ...—гэлсэбэл. «Талханай газарта ...гдаг юм... Үнеэнэй һүн ...онь б зэ» гэжэ байжа Аби... дуутэрнэ. Арай гэхэ арба ... муртэ сабшалан муутай ... Боохонди үбгэн дуулажа бай...айшни юун гэжэ һанаха юм ...шьегүй «болоо, болоо, һайн. ...һэ жэлдэ үһэ дутадаг зон... ...хи элбэг болохо ерэг ерэг», ...

...дарынь «малтадууд гэрээ аса... үхибүүд хэлэжэ еребэ. Эһэн ... хүдэлсэгүй Түшэмэл ахай... зэбархэһэнайнгаа сходэ мори ... харжа ер хэсэ өөрөө ошо... хоёр нюдэнлээ этигэбэгүй. ... баруун хүлеэ хойшонь ... боори хүртэр хоёр тоорю...уур һэтэ хахалжархиһон ... халууна ахайханай үхэрэй ... тоорем оруулалсаад ха... шэнэ һуугаар яр ябта... байхынь хараба.

... үхэр малайнгаа болшо ... талынгаа хурса аиза ... эсэһдэн байхые Түшэмэл гэнтэ харахадаа, эдэгэхэгүй яра шархада баригдашаһон ганса үрөө хаража сошоһон эхэ шэнги гашуудаба. Ургаса сэсэгээр баян зэрлиг хээрые бэшэ, харин ахайханай өөрынь сээжэ зүрхые нэгэ хүнэй анзаһанай түмэр срээр адаажархиһондол шанга үбшэн тамалба.

Эмээл морёо саашань залаба. Шара голой хойто эрье дээгүүр гурбан муухан гэрнүүд шэнэ хүбхэнгөөр табигдашоод харгыда уулзаад хөөрэлдэжэ һууһан хуушан хүдэһэн дэгэлтэй гурбан үбэгэдтэл тобхойлдопо. «Яаһан бузар юумэ гээшэб... Би амиды сагтаа, дээрэ байһан бурханай, доро байһан газарай дуулахаар эдэнэртэ амар заяа үзүүлхэгүйб»,—гэжэ ахайхан шангаар хэлэжэрхибо. Тиигээд, энэ хэлээшыемни хүн дуулабагүй юм аа гү гэһэн шэнги эрьен харааша лба. Морёо гэр тээшээ яаралтайхан годируулюашье, сээжэ зүрхэниинь дорьбожо түргэн гүйлгэхын аргагүй байба.

Уданшьегүй, «гурбан айлнууд зөөжэ ерээ, үшөө хоёр айлай гэрнүүд табигдажа байна.—гэжэ үхибүүд бэшэ харин ехэшүүл дуулгажа ерэнэ.

Ородуудай зөөжэ ерэһэнһээ хойно зургаа хоноод байхада үглөөнэй бүрэнхыдэ газаа гараһан Түшэмэлэй ехэ һамган гэройнгээ зүүн урда буланда ябатараа хонхосоотһоо торожо углуу мүргэжэ унашаба. Харан гэхэдэнь зүүн урда углуудань обоо собоо дэгнүүл гаргажа байжа малтажархиһон байба. Үглөөгүүр болоно ха. «Ород деревниин гахайнууд урмэдэһэ гэшэгэнээ малтажа үнгэрэгшэ үдэр энээгүүр ябаһан юм»—гэлсэбэ.

Энэ хамагые дуулаһан хараһан ахайханай сээжэ соохи уйдхар сухал хоёр, бүтүү танхада ороһон гүүнэй һүн шэнги гашуунаар эһэжэ эхилбэ. Үшөө гурбан хоног үнгэрнэ. Халууп паратай үдэр тохёолдожо, Түшэмэлэй ехэ һамган арбаад гаран шэнэ сагаан эшэгынүүдые гаргажа, табан торгон олбогуудтай зэргэлүүлэн гэрэйгээ урдуур дэлгээбэ. Тогоошо Оодосой хоёроо дахуулжа амбаартаа дахин орожо, утагдаад байһан хори гаран хониной арһануудые асарна. Тэдэ арһануудайнгаа ойро ахайханайгаа болон өөрынгөө хурьган дотортой хэды дэгэлнүүдые асаржа, тооһыень һэжэрсэлээгээд нара өөдэ харуулжа наартайханаар дэлгээбэ. Дахин гэртээ орожо нилээд удаахан болоод гаража ахайханайгаа хурал номдо үмдэдэг булган энгэртэй халюун тохоногтой, үбсүүндээ хоёр медаль сэрбэгэнүүлһэн сэнхир торгон дэгэл гаргаба.

Энэ үедэ Түшэмэл ахайхан зүлгэ ногоон дээрэ зузаан шэрдэг дэлгээлгэжэ, дээрэнь майхан татуулаад арюун һэбшээдэ һуужа байгаа. Улаан соголигтой түгэд ном асаруулаад, нюдэндөө шэлээ хэхынгээ тэндэ, гэнгэ һамганайгаа гани саг болоод нэгэ тээшээ гүйхые дуулаба. Харан гэхэдэнь һаалиинь гэрэй араар зэргэлээд һууһан арбаад гаран торхо аарсануудайнь этээл тэг дундахиие хүмэрюулжэрхёод, нэгэ хашаргай зэргэ томо сагаан гахай үбдэгсоо умбажа байба.

—Нохой, нохой табигты,—гэжэ Түшэмэлэй һанууламсаар һаалиин гэрһээ гараад ябаһан Тогоошо Оодосой хоёр гүйдэлөөрөө ошожо, далай хашааһаа уяатай байһан хоёр зуудаг хара нохойнуудые табижархибо. Уяандаа бухиндаһан тарган хоёр нохойнууд хоёр баатарнуудай урилдаалгаһан һоршонууд шэнги эршэтэйгээр гүйлдэжэ ошоод, торхоруу урда хүлнүүдээрээ орошоод байһан гахайн ууса люрганда ар яр гээд аһалдашабод.

Бард гэһэн гахайн мундуугаар даб гэхэдэ торхын үжэнгир боолто бисар һурожо, хабһануудынь сагаа алхин сэсэршэнэ. Аарса сагаанда зуурашаһан гахай хоёр нохойгоо дахуулаад гүйн гэхэдээ долоон сагаан эшэгы дээгүүр хүндэлэн, ахайханай сэнхир торгон дэгэлэй сээжэ дээгүүр гүйжэ гарашобо. Дэгэлэй булган энгэрэй доогуур сэсэрһэн гахайн шуһануул үшөө арбаад зэд медальнуудые эмхигүйгөөр хадажархиһандал бирэгар болошобо. Халуун гал дээрэ һуушаһан хүн шэнгеэр Түшэмэл тэндэ байгаашадта харагдажа, хүнүүд тэрэниие галзуурашаба гэжэ һанаба ха. Дабирхайгүй арбаад торгонуудай зэргэ бархираһандал хахир һөөлдэнхэй хоолойгоор шанга гэдэг хашхараад, гараараа зааж занг ажа байжа олон юумэ хэлэжэ гаршобо.

Ойро байгаашадынь хэлэһэн үгэнүүдэйнь нэгыешье ойлгобогүй. «Гахайе алагты» гэнэл ха гэжэ таамаглабад. Зуудаг хоёр нохойнууд хаан эзэнэй захиралта өөрынь аманһаа дуулаһан һогтуу хоёр жандармнууд шэнги улам эршэтэй нэтэрүүнүүд боложо, тарган гахайн ягаан нюргые удар түгдэр татажа гүйлдэнэ. Гахайнь гүйдэл дундаа гэрэй хоройн хамаг үүдые бисар татаад гарашоходоо, зүүн дүрынь хоёр һаднагууд хухаржа хоройн нэгэ хана ябтаран унашобо.

Ехэ тоором, Сагаан Нуурнуудта нутаһа агнангаа зайгуул гахайгаа бэдэржэ ерэһэн ута шара һахалтай үбгэжөөл ород зайдан бороншоноор ерэжэ ябаба. Һанаха һарбайха ганса гахайеынь хоёр нохойнуудай тоороможо ябахые хараһан тэрэ ород, мүн лэ хараал шэрээл табяад морёо баалан дүтэлбэ.

Нохойнуудай нюрган дээгүүр ута ташуураар шэрбэхэдэнь тэдэнь гахайень табибагүй, харин улам бүри газралдажа дүрөөдэ байһан хүлдэнь һанаархан эрхирэлдэнэ. Тиихэдэнь тэрэ ородынь нюрганһаа буугаа абажа ерээд бэеэр эгээл томо, шархатаһан баахалдайдал сухалтай нохойн нюргаруу моринойхатар дунда шаба һомоор шазюулжархибо. Ган гоп гэһэн нохой доходон болошоод гэр тээшэ гангинаад гүйбэ.

Ахайхан өөрынгөө нюрга буудуулшоһон шэнги гэнтэ шангаар абяа гаража, нюурынь хуушан эмээлэй хабтаһандал хара боро болошобо. Хазаар моритой дүтэлжэ ерэһэн ородые харахадаа адуундаа шоныг оротые хараһан азарга шэнгеэр тэрэ аашалба. Адхарһан аарсаяа, шуһан болоһон дэгэлээ, унаһан хоройгоо заажа, ород бурядаар холижо худхажа байжа элдэб хараал шэрээл хэлэбэ.

—Танай гахайшха манай яамата һамган баба пропал. Арбан пүүдэй аарсанай торхоошхо сломал. Полдю табиха потник портил. Тархиигтаа таһархаар чиновник скажу,—гэжэ ахайханай хараахые дуулахадаа ойрохи ородынь эжэлэнтүй энеэн алдаба. Дээрээ дэри адхуулһан гал шэнги ахайханай сухал гааржа, хоёр шэхэтэ хүнэй урда хойнонь дуулаагүй муу муухай хараалаар хараба. Бага зэргын хараал үдэр үдэртэ дууладагшье һаа пимэ муухай хараал дуулаагүй зарса һууһаншадынь үе зүрхэеэ шэшэрүүлэн байбад.

—Уяһан мориншни сэргэдээ үхэг, унтаһан гэргэншни хүнжэлдөө үхэг,—гэжэ үбгэнэйнгөө хараахые дуулаһан һамганиинь «ахайхан пугад шэбэл юумэ бү хэлыта даа, хайрлыга даа»—гэжэ аймхайгаар холо байжа аргадана.

—Хэлэ хата, хара үлэгшэн... хамаг юумэ булта шамһаа.—гээд ехэ абгайнгаа тоһоной хоёр хүлхүүрнүүд шэнги монсогор шара сарбуунууд дээгүүр хүлһан тулгуурай хухаргар сохижорхибо. Абгайхан айһандаа үбдэхэ ёолохоошье мартажархиһон гэр тээшээ гүйшобо.

Саада ородынь амгалан тэнюун зантай бодолтой хүн байгаа. «Ойлгогдоогүй иимэ юумэ болобо. Хожом гахайгаа гаргахагүйб. Талханайгаа ургахада дэгэл аарсан хоёрой сэн түлэхэб. Би мэнэ гэһээр хоройеытнай бодхоһуу»,—гэбэ.

Хүнэй юу хэлэһые ахайханай мэдэхэ дуулахагүй, өөрынгөө хараалһаа бэшые дэлхэй дээрэ мартажархёод байһанда тэрэ ородынь үшөө хэды удаа хэлэжэ ядалсаад «наһаараа шамтай ойлголсохогүйш, дурак»,—гэжэ хэлээд морёо годируулба.

«Дурак» гэжэ ородой хэлээшэ ахайханай һайн мэдэхэ ород үгэнүүдэй нэгэн байһан юм. «Дурак» гэһэн тэрэ үгэнь ахайханай зүрхэндэ хадуутдажа, дальбараатай уургайгаа һоншын шаагдатар харбуулһан бүргэдэй зэрлиг сухалаар сухалдуулба.

Тэрэ үедэ тэнгэхи хүршэ айлнуудай арбаад гаран үхибүүд сутларшоод намарай туунай зүлэрүү хүүгэдтэл хорой дээгүүр жэрылдэжэ үшөө юунэй болохые хүлеэжэ һуубад ха. Тэдэнэй дунда Монхойн Дулма басаганай байхые абгайхан харахадаа «ши юу бэдэржэ ерээбш. Арил саашаа»,—гэбэ. Тэрэнь айһандаа уйлажа, үнэгэнэй үнэр абаһан хулгана шэнги бүрсысэ гүйжэ һөөргэ харангүй арилна. Хоёр жаахан хүбүүд хорой дээрэһээ гүйжэ буугаад газарта хэбтэһэн шулуу абажа холо ошожо ябаһан моритой хүнэй хойноһоо шулуудабад ха. Талаан болоходоо саада хүниинь холо ошоһон байжа нэгэшье шулуун хүсэбэгүй.

Ноёной Түшэмэлэй торхо аарсан торгон дэгэл хоёр хүн бүрхан хоёрто нүгэлгүй срол будят хоёрой толгойнуудаар али тиимэ үнэр сэнтэй байха юм гэжэ тэрэ үдэр хэнэйшье гэзэгэтэ мухар толгойдо ороһонгүй бэлэй.

Тойроод һууһан хүршэ айлнуудай һамгадуул энэ юумын болохые газаагаа байжа хараһан юм. Һэргэг аймхайнуудынь гэрэйнгээ углуу буланай сааанаһаа, сарай дэлнуулайгаа забһараар, убайгүй һонирхуунуудынь гэрэйнгээ хоёрой дээрэ гараад һарабшалан байжа харашоо. Түшэмэлэй һамганай гахайн малтаһан хонхосоогһоо тархяа хаха унаһые дуулаһан һамгад, тэдээн тээшэ гахайн ошохые оёорхотоо нэгэн юумэ болохонь гэжэ газарай хүдэлхые үхэр малай уридшалан мэдэхэгтэл мэдэбэ. Гахайн торхо хүмэрюулхые хараһан тэдэ һамгад «зай, утахэлэн эхилээ даа»—гэжэ һонирхон хүлеэбэд ха. Зарим һамгадууд гэрэйнгээ оёорто хүдэһэ халааһан дээрээ һуужа байтараа гэнтэ буугай дуунһаа шошоод, гүйжэ гарахадаа тиимэ юумын ахайханай газаа боложо байхые харажархибод.

Хараалгаад арбан тээшээ үрхирэн гүйлдэһэн арбаад үхибүүд, хүлеэжэ ядажа байһан эхэнүүдтээ хараһан үзэһэнөө урда хойно оруулжа, эбдүүсэжэ байжа хөөрэнэд.

Тэрэ шадарай бүһэтэй зонуудай ехэнхиынь тэрэ үдэр гэртээ байбагүй. Зарьмадынь айлда дархалдаг гү, али ондоо ямар нэгэ хээрын ажал хүдэлмэритэй, ханааба ханха малтажа үдэрөө барадаг байбал зарьмадынь үхэр малдаа гараһан гү, үгышье һаа, өөрынгөө жэжэ хүхэ борхожни нампажа арилһан байжа оройхон гэр гэртээ суглараад.

Айхабтар ехэ һонинтой болошоһон һамгадууд, дэлэндээ һүөөр ехэ болоходоо туталдаа мээхэйрдэг үнеэдтэл эрэшүүлэйнгээ ерэхые хүлеэжэ ядан тэшхэжэ байһан байгаа. Теэд хараһан дуулаһанаа тэлэнэр үнэртэр дабһалжа, үлүү худал юумэнүүдые нэмэжэ байжа хөөрэбэд ха. «Тэрэ ород ахайханай нюргаруу ташуураар долоо найма дахин сохёо юм гэнэб шэбыдаа»,—гэжэ байжа һамгадай нэгэн һэбхирбэ. «Зургаан торхо аарсыень гахай абаха танаггүй болгоо гэнэ гүбэ.»—гээдшье хөөрэхэ һамгад бии байгаа. Өөһэдынгөө сүлөөтэй һамгадһаа энэ мэтын жэжэ һонин ходо дууладаг эрэшүүлынь, хаяртын наншалдаан бэшэ хадань амтархаба, хужарлабашьегүй. Хашар болошоһон малшадай, һү зөөхэйгүй аарсаяа үүһэндал шалай тумаатай һууҗа эрэшүүлынь тэрэ һонин дуулаба.

—Сү, яба тиигэг.. һайрхаха гэһэндэл тэдэшни тэнгэриин үдэр бүри хамагаа гаргажа хатаадаг айлагша. Ганса торгон дэгэлэй гарзада ороходоо Түшэмэлтэл хүндэ баратай юумэ ааб даа... Үлэгэй нэгэ дэгэл оёжо байхаар бүдүүн хүзүүтэй айл гүбэ,—гэлсэбэ.

—Үгы торхо аарсыень хүмэрюулээ гэпэл даа,—гэжэ һамганайнгаа нэмээхэдэ:

—Ай бурхаан даа... Түшэмэлтэн торхо аарсаар үтыржэ, ядарал зоболон амасаал гээшэ даа.—гэжэ үбгэлэйнгөө тархяа һэжэржэ байжа энеэлдэхэдэ урмаа хухарһан һамгадынь мушхалаатай арһанай жүрэгэр хүлөөр эмээлэйнгээ үхэг тэртэгэдэнэ.

СССР-эй Болгаридахи элшэн түлөөлэгшэ нүхэр Кирсановай Кимон Георгиевто хэһэн мэдүүлгэ

СОФИЯ, апрелиин 2. (ТАСС). Болгари хүтэг СССР-эй онсо ба бүрэн эрхэтэ элшэн түлөөлэгшэ С. И. Кирсанов мартын 29-дэ премьер-министр Кимон Георгиевтэй уулзаһан ба тэрэнэй нимэ мэдүүлгэ хэлэн байна гэһэн мэдээсэл газетэнүүдтэ тунхаглагдаба: «Правительстводо хабаадахын түлөө оппозициин талын условинууд хадаа гадаадын хэрэгүүдэй гурбан министрнүүдэй Московско зүблөөнэй шиидхэбэридэ зүрюусэнэ, тиимэһээ зүблөөрнэгүй хэрэг болоно гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Оппозицитай хэһэн хэлсээнүүдэй үедэ «Кимон Георгиевой табиһан условинууд зүб байна гэжэ Советскэ Союз тоолоно.

Болгарска оппозиционно бүлэгүүдтэ Кимон Георгиевой табиһан условинууд болбол гадаадын хэрэгүүдэй гурбан министрнүүдэй Московско зүблөөнэй шиидхэбэритэй хүсэд тааралдаха байһаниь мэдээжэ байна.

Англитай импортно хэлсээ һэргээхэ тухай египетскэ газетэ бэшэнэ

КАИР, апрелиин 2. (ТАСС). Англитай баталагдаһан импортно хэлсээе һэргээхэ тухай египетскэ кабинедэй шиидхэбэриие тайлбарилхадаа „Гафд — эль мысръ" гэжэ газетэ ингэжэ бэшэнэ:

„Манай национальна хүсэлэлнүүдые бэелүүлхэ ябадалые англичануудай хойшо татажа байһан үедэ орной интересэтэ эсэргүү болохо хэлсээе һэргээхэ гэжэ кабинет шиидхэбэ. Тэрэ хадаа эгээрээ империализмын экономическа позициие бэхижүүлбэ. Тэрэ хадаа ороноо хиз арлалгануудһаа зайлуулха ба манай кредитые гэдэргэнь бусаажа абахые тү өө юушье хэнэгүй, харин хүсэн болгүй нацин интер сүүдэй гарзада хэлсээе һэргээхэ байна".

Японидо болохоо байгаа һунгалта тухай американска газетэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). «Сан» гэжэ Чикагска газетын Токийска корреспондент Гейн гэгшын мэдээсэлһэнэй ёһоор, сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэд болбол һунгуулиин кампанида үргэнөөр хэрэглэгдэдэг арга мэхэнүүдэй тушаар апрелиин 10-да болохо һунгалтануудта өөһэдтөө бэхи позици (хангаад байна. Союзнигуудай хуулита хорилтып байгаа-һаа дайнай үе соо японско политическэ аппаратда хүдэлмэрилһэн нюурнуудай,) ажал-ябуулгада ямаршье һаад хэгдэнэгүй гэжэ Макартурын штабта байһан мэдээнүүд заана. Бүхы кандидадуудай 30 процент болохо «бээ даагшад» гэжэ нэрлэгдэгшэдэй ехэнхинь бодото дээрээ реакционно кликануудаар дэбжүүлэгдэһэн байна. Бээ даагшадай 700 кандидадуудһаа 400 кандидадуудынь реакционернууд дэбжүүлээ гэжэ японско политическэ экспертнүүд тоолоно. Парламентда олонхи һуури эзэлхые найдажа байгаа либеральна парти болбол зайлуулагдаха ёһотой тэрэнэй дүрбэн лидернүүдэй хиналта доро байна, тэрэнэй тоодо өөрынгөө партиин һунгуулиин кампаниие ударидажа ябаһан Мацупо ба шэнэ «демократическа» парламентын «реформын» проектые зохёожо байһан Андо гэгшэд ородсоно. Һунгуулиин список хадаа сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдэй ажал-ябуулгада хамаатаһан директивые абтажа зохёогдоһон байна. Жэшээлхэдэ, мүнөө үедэ либеральна партиһаа кандидат, либеральна партиин президентын секретарь Ханамура гэгшэ 1941 ондо «Тропдо туһалха Ассоциациин» сотрудник байһан юм. Прогрессистнүүдэй партиһаа кандидат, Куре городой мэрын орлогшо Корэ гэжэ эхэнэр тухай тиимэл үгэ хэлэжэ болоно. Энэ хадаа «Тропдо туһалха Ассоциациин» пропагандын хэлтэсэй сотрудницань байһан юм. Реакционернүүд болбол жэжэ партинуудта бүлинги үүргэтэй байна, тэдэнэр хадаа кандидатуудай бүхы тоогой 20 процентыень дэбжүүлээ. Гумма гэжэ префектурада политическэ хиналта хадаа Накадзимын авиационно компаниар бэелүүлэгдэжэ байна. Харин энэ компаниин толгойлогшо сэрэгэй гэмтэ ябадал хэһэнэй түлөө түрмэдэ байха юм.

Греческэ монархистнууд ба тэдэнэрэй дүтын ажал-ябуулгашад „коалиционно" правительство байгууба

ЛОНДОН, апрелиин 4. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлһэнэй ёһоор, греческэ «арадай» (монархическа) парти ба центрын блогой («Национальна союз») хүтэлбэрилэгшэд верховно сүүлэй член Пулицас түрүүтэй правительство байгуулха тухай хэлсээн апрелиин 1-дэ баталба. Гадаадын хэрэгүүдэй министрын тушаалые монархистнуудай лидер Константин Цалдарис гэгшэ эзэлбэ. Центрын блогой 3 лидернүүд—премьер байһан Папандреу, Канеллопулос, Венизелос гэгшэд правительствын составта портфельгүй министрнүүдэй тушаалтайгаар оробо. Координациин министрээр Стефанопулос (монархист), зам харилсаанай министрээр генерал Гонатас (национал-либеральна партиин член, монархист), национальна экономикын министрээр—Александрис гэгшэд томилогдобо.

Нюрнбергскэ „зээринец" соо

Герман Геринг

Розенберг

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Апрелиин 2-ой үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 2. (ТАСС). Трибуналай апрелиин 2-ой үдэшын заседаниин эхиндэ СССР-һээ главна гэмнэгшэ нүхэр Руденко сүүдлүүлэгшэ Риббентропһоо асуулта хэжэ үргэлжэлүүлбэ.

Тагнуулай талаар тон нягтаар хамта ажаллаха тухай Гиммлертэй хэһэн Риббентропын хэлсээе гэмнэгшэ үзүүлнэ. Иимэ хэлсээндэ үнэхөөрөө гараа табиһан байнаб гэжэ сүүдлүүлэгшэ мадэрээд документын ба фактнуудай байбашье, германска миссинүүд хадаа хилын саана шпионаж ябуулдаггүй байгаа гэжэ хэлэхые оролдоно. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор Гиммлерэй тагнуулай органууд ба германска миссинүүдэй хоорондо хэдэн жэл соо арсалдаа зүрилдөөн боложо байгаа. Кальтенбруннерай гаргаһан хүсэлэлнүүдэй ашаар «элүүр бэшэ атаа мэеэн» усадхагдаһан ба тэрэнэй удаа Гиммлерэй агентнууд Риббентроп дипломатическа миссинүүдтэй үргэнөөр танилсаха аргатай болоһон юм. Гитлеровскэ Германиин эсэсэй гэнтэ ба түргэнөөр ерэһэн дээрэһээ Гиммлерэй ба мүн Риббентропын «ажал-ябуулга таһалдажа, энэ хэлсээ бэелүүлэгдээгүй һэн гэжэ сүүдлүүлэгшэ батална. Риббентроп хадаа дэн үлүү «даруу зан гаргана» гэжэ гэмнэгшэ элирүүлнэ. Кальтенбруннерай гүйлтаар Риббентроп болбол Иранда гестапын ажал ябуулгые финансировалхые зүбшөөрһэн юм. Кальтенбруннерта тэрэнэй эрһэн мүнгэ үгэхые үнэхөөрөө захираа һэм гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ.

Советскэ Союзда Германиин добтолгын бэлэдхэл тухай асуудалда ороходоо гэмнэгшэ болбол сүүдлүүлэгшын худалаар хэлэһэниие элирүүлнэ. СССР-тэ немецкэ добтолгын бэлэдхэл тухай юушье «мэдэхэгүй байгааб» гэжэ Риббентроп хэлэһэн байгаа. Тиигэбэшье үшөө 1940 оной август-сентябрьда Советскэ Союзда добтолгын түсэб тушаа Кейтельтэй Риббентроп улаан хөөрэлдөө хэһэн байна гэжэ элирүүлэгдэбэ. Энэ харюу үгэхэһөө зайлахые оролдожо сүүдлүүлэгшэ дахин лэ худалаар хэлэнэ. Кейтельтэй болоһон хөөрэлдөөн хадаа «эгээл теоретическэ шэнжэтэй байгаа гэжэ тэрэ мэдүүлнэ. Тиигэбэшье Росситай болохо дайнай аюулнууд тухай асуудал тушаа Гитлерэй хөөрэлдэхэб гэжэ Кейтельдэ үгэеэ үгэһэн байгааб гэжэ Риббентроп тэрэ дороо гэндэжэ хэлэнэ. Гэмнэгшын асуудалда харюусахадаа, энэ асуудал тушаа Гитлерэй хэдэн дахин хөөрэлдэһэн байнаб гэхэ сүүдлүүлэгшэ мэдарнэ.

Гэмнэгшэ болбол шэнэ документ—Токиодохи германска элшэн сайдта Риббентропын эльгээһэн телеграммые үзүүлнэ. Телеграмма соо ингэжэ хэлэгдэнэ: «Японие Россида эсэргүү дайнда али болохо түргэнөөр оруулхын түлөө Мацуокада бүхы байгаа аргаараа нүлөөлхые би танине гүйнаб. Түргэнөөр лэ хэгдээһээ һайн гэшэ. Эсэсэй зорилго хадаа үбэлэй эхилтэр Сибирскэ түмэр зам дээрэ Япони ба бидэнэр уулзажа, бэе бэедээ гараа үгэхэ ябадал болгоно. Росси диилдэхэтэй хамта осиин державануудай позици болбол бүхэ дэлхэй дээрэ эгээл һайн боложо, Англиие бута сохихо ба английска арлнуудые бултыень үгы хэхэ тухай асуудал сагай хэрэг болохо».

Гэмнэгшэ ингэжэ асууна:—энэ хадаа дайниие дүүргэхэ тушаа танай оролдолго байгаа гү?

Сүүдлүүлэгшэ түрүүшээр асуудалые ойлгоогүй хүн шэнги байна, удаань гэмнэгшын өөрынгөө асуудалые дабтахада, «хэрбээ энэ хадаа дайниие дүүргэхэ ябадал бэшэ байгаа һаа, энэ хадаа дайниие багадхаха гэһэн оролдолго байгаа» гэжэ эпеэдэһэтэй мэдүүлжэ хэнэ.

Немецкэ концлагерьнууд тухай юушье мэдэхэгүй байгааб, тэдэниие эрхилдэггүй байгааб гэжэ Риббентропын шашаһаниие гэмнэгшэ худал гэжэ элирүүлнэ. Гиммлерэй концлагерьнуудай байһан тухай мэдэхэ байгааб, зүгөөр энэлиине харниин гүрэнэй хэблэлһээ мэдэхэ болоо һэм гэжэ гэмнэгшын асуудалнуудта харгадахадаа мэдэрхэ баатай болоно. Тиимэ дээрэһээ Майданек гэжэ лагерь тухай тэрэниие Улаан Армиин сэрэгүүдэй эзэлһэн хойно тэрэ дуулаһан болоно гээшэ. Немецкэ зэрлиг ашанууд тухай зарим нэгэн мэдээнүүдые» мүн баһа мэдэхэ байгааб гэжэ гэмнэгшын шэнэ асуудалнуудта харюусаба.

Немецкэ пропаганда болохо гү, али бүгэдэндэ мэдээжэ байһан баримтануудые харуулһан олон тоото документнүүдые Гэмнэлтын арсалтада харюу үгэхын түлөө Горидо арга-боломжо олгохоор Трибунал хадаа заседаниие нэгэ бага унжатайруулба. Тэрэнэй һүүлдэ гүрүүлэгшэ забһарлалга соносхохо баатай болоно.

Апрелиин 3-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 3. (ТАСС). Трибуналай үглөөнэй заседаниин түрүүшын хахад хаалтата гаар болобо. Нэгэдэмэл заседанида орохоосоо, түрүүлэгшэ Лоуренс болбол сүүдлүүлэгшэ Риббентропын хэрэг тушаа үмөөрэлтын ямар документнүүд процесс дээрэ дуулагдаха байһан тухай Трибуналай шиидхэбэриие соносхоно.

Документнүүдые бэлэдхэхын түлөө сэг үгэхые Риббентропын үмөөрэгшэ адвокат Горн гэгшын гүйһэн дэрэһээ Трибунал болбол өөрынгөө үмөөрүүлэгшын хэрэг тушаа үгэ хэлэхые сүүдлүүлэгшэ Кейтелиин үмөөрэгшэ адвокат Нельте гэгшэдэ дурадхаба.

Гитлеровскэ дээрэмдэлгын армиин шуһата хорото ябадалнуудай түлөө харюусалгаһаа зайлахын тула Кейтель болбол өөрынгөө мэдүүлгэнүүдтэ бүхы бии оролдолгоёо гаргана.

Адвокат Нельте гэгшын гүйлтаар сүүдлүүлэгшэ Кейтель өөрынгөө сэрэгэй албан тухай богонихоноор хэлэнэ.

— 1901 ондо офицерскэ тушаалда кандидадаар германскэ армида ороһон байгааб,—гэжэ Кейтель хэлэнэ.—Нэгэдэхи дэлхэйн дайнай эхиндэ би хадаа офицер болоодоһон ба полков й адъютантаар томилогдоһон байнаб. 1915 онһоо генеральна штадта элдэб тушаалда хүдэлмэрилээб. Хожомынь би өөрынгөө хүсөөр рейхсвертэ ороо һэм. 1935 ондо сэрэгэй министрын дэргэдэхи штабай начальнигынь байгааб. 1938 оной февральда юрөөшье хүлеэгдээгүй байхадам намайе фюрерэй штабай начальнигаар томилоо. 1939 оной октябриин 1-дэ би ябган сэрэгэй генералай нэрэзэргэ, ба рууни тээшэ поход хэһэнэй һүүлдэ—фельдмаршалай зэргэ абаһан байнаб.

Кейтель болбол гитлеровскэ партиин член байгаа гү гэһэн адвокат Нельтын асуулгада Кейтель үгы гэжэ харюусаад, Чехословакиие булимтаган абаһанай д расхалта нацистска партиин алтан тэмдэгые Гитлер намда барюулһан юм гэжэ тэрэ мэдүүлнэ. 1944 ондо гитлеровскэ партиин членэй срокые би партиин кассада мүнгэ оруулхые намда дурадхаһан байна гэжэ Кейтель саашадаа хэлэнэ.

— Партиин хүтэлбэрилэгшэдтэ өөрынгөө ажал-ябуулга тухай дуулгаал, мүнгэ оруулһан байнаб, зүгөөр партиин съездүүдтэ хабаада саһаншье һаа, партиин даалгабаринуудые дүүргэдэг би һаншье һаа, минии һанахада би партиин член байгаагүйб.

Өөрынгөө саашанхи мэдүүлгэнүүдтэ бКейтель хадаа намһаа гараһан бүхы приказууд Гитлерһээ ерэдэг байгаа, тиимэһээ эдэ приказуудай ёһоор хэгдэһэн бүхы гэмтэ ябадалнуудай түлөө харюусалга Гитлер дээрэ гэжэ баталхые оролдоно.

Үмөөрэгшэ:—Сэрэгэй хуулинуудта ба хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ ябадалнууд тухай документүүдые үзүүлхэдээ, гэмнэлтэ болбол танай гарта табиһан бэшэгүүд ба приказуудые баримталдаг байгаа. Энэ юрэнхы гэмнэлгэ тухай юу хэлэжэ шадаха байнаабта?

Кейтель:—Зүб, эгээл олон приказууд, захиралтануд ба директивэнүүд минии нэрэтэй холбоотой байха. Эдэ приказууд хадаа дайн сэрэг хэхэ гуримууд ба уламжаал ёһоной эрхэһээ ехэ хазагайралгатай байгаа гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Сэрэгэй хэрэгтэ бэшэ, харин ондоо һанамжада үндэһэлһэн захиралтанууд ба приказууд мүн баһа гаргагдаһан юм. Эдэ приказууд хадаа Советскэ Союзда добтолго хэхын урда тээхэн гаргаһан байгаа. Иимэ приказуудшье мүн саашанхи сагта гаргагдадаг һэн.

Кейтелиин саашадаань асуулта үдэшын заседани дээрэ болгогдобо.

ГРЕЦИДЭХИ ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ҺУУЛДЭ

АФИНЫ апрелиин 2. (ТАСС). Һунгалтануудай дүн үшөө мэдэгдээгүй, тэд соносхогдоһон тоонуудай ёһоор бодоод үзэхэдэ, һунгалтые буруушаан арсагшадай тоо бүхы орон соо 50 процент болохо байна. Демократическа гражданинуудай ехэнхинь спискэнээ гаргагдаһан ба тон худал хуурмаг ушар байдалда голосованида хабаадаагүй хүнүүдэй иимэ ехэ процент хадаа арадай ехэхэн хубинь энэ хуурмаг һунгуулиие буруушаана гээшэ гэжэ бүхы демократическа хэблэл тэмдэглэнэ. Зүүнэй газетэнүүд хадаа голосованиин дүнгые хүсэгүй гэжэ тоолоод, үнэн демократическа һунгалта үнгэргэхэ эрилтэ хэнэ. Хоёр, гурба ба дүрбэ дахин голосовалһан, мүн тэрэшэлэн һунгуулиин участогта баалалтаар асарагдаһан хүнүүдэй ута список тунхаглагдана. Үхэһэн хүнүүдэй түлөө голосовалһан, һунгуулиин саарһагүйгөөр голосовалһан ушарнууд (олон голосовалаагүй хүнүүдые голосовалһан шэнгеэр тоодо абаһан ушарнууд харуулагдана. Национальна гвардеецүүд автомашинаар хэдэн участогууд дээгүүр ябажа, тэндэ голосуудаа үгэөэ энэ хадаа мүн лэ жэшээ болгон харуулагдана. Либеральна партиһаа кандидат Судурис гэгшын премьертэ һунгалтын үдэр эльгээһэн телеграммые «Ризоспастис» гэжэ газетэ тунхаглана. «Үгэ дууладаггүй демократ гражданинуудые сохижо абаашана. Тэдэнэрэй хуби заяан мэдэгдэнэгүй», —гэжэ тэрэ телеграмма соонь хэлэгдэнэ. Һунгагшадай участогууд дээрэ байгаашье, үгышье һаань голосованиие 3 часаар үргэлжэлүүлхэ гэһэн Афинын префект Карагеропулос гэгшын приказ илангаяа эридээр буруушаагдаба. Энэ приказ хадаа хуулида эгээл харша эсэргүү байна. «Һүниин голосованиин» дүн хадаа топ лэ һэжэгтэй юм. Жэшээлхэдэ Афины шадарай участок—Калифейдэ регистрацилагдаһан 730 хүнһөө бүхэли үдэр соо 30 хүн голосовалаад, нэмэлтын 3 часта 700 һунгагшад голосовалһан шэнги байна.

Греци иимэ хэзээшье болоогүй террорые үзөөгүй юм

Греческэ дотоодын хэрэгэй министрын хэһэн һунгалта тухай мэдүүлгэ

АФИНЫ, апрелиин 3. (ТАСС). „Элефтерия Эллада" гэжэ газетэ һунгалта тухай дотоодын хэрэгүүдэй министр Хавинис гэгшын хэһэн иимэ мэдүүлгэ тунхаглаба: „Иимэ хэзээшье болоогүй террорые Греци үзөөгүй юм. Энэ хадаа ямаршье минии өөрынгөө һанал бэшэ. Бүхы Эпиртэ ба илангаяа хадын районуудта Зервасай тала баригдаһаа („Эдес" гэжэ монархистска организациин толгойлогшо Ред. тэмдэг) ондоо партиин кандидадууд һунгуулиин округ удаар ябаха һаа байтагай, өөһэдынгөө кандидатска спискэнүүдые тэндэ эльгээжэ шадаагүй юм. Гансал энэ тодо жэшээ харуулһуув: 3 расай бэлэгтэ кандидат Папапулос гэгшэ Кэмпоста гражданинуудые сугла уулаад, тэдэнэртэ иигэжэ хэлээ: „Энэ һунгалта үнэн юм гэжэ бү һанагты. Мүнөөдэр һунгаагүй хүнүүдые би үглөөдэр бултыень сохижорхёоб".

Һунгалтын үедэ һунгуулиин спискэнүүдые тон ехээр хазагайруулдаг һэн гэжэ Хавинис мүн мэдэрбэ. Тэрэ жэшээ болгон Керассон тосхониие абажа, тэндэ хэзээшье 300-һаа үлүү һунгагшад байгаагүй юм, тиигээд һүүлэй жэлнүүдтэ тэндэхи ажаһуугшадай тоо хоёр дахин бага болоһоншье һаа, тэндэ 500 хүнүүд „голосовалһан" байба гэжэ хэлэбэ.

США-гэй 400 мянган горнягуудай забастовко

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Битуминозно нүүрһэ малтажа гаргадаг шахтануудай 400 мянган горнягууд хүдэлмэреэ зогсообо. Коллективнэ договорой болзор апрелиин 1-дэ дүүрэһэн аад, шэнэ коллективнэ договор баталха тухай ямаршье хэлсээн түйлагдаагүй. Июниин 1 хүртэр болзортой тусхай коллективнэ договортой байһан антрацитова шахтануудай 75 мянган горнягууд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна.

Юнайтед пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, булад шудхалгын ажаүйлэдбэри нүүрһээр дутаха ябадалтай хамта булад шудхалгые багадхаха тушаа бэлэдхэл хэжэ эхилбэ. Булад шудхалгын зарим заводууд юрдөөл хоёр нэделиин нүүрһэнэй запастай байна. Түмэр замууд һарын нүүрһэнэй запастай байна.

Автомобильна ажаүйлэдбэриин түлөөлэгшэд булад шудхалые багадхаха ябадал болбол автомобильна ажаүйлэдбэриин хүдэлмэридэ шууд нүлөөлхэ болоно гэжэ мэдүүлбэ.

Германиин компартиин съезд болохонь

БЕРЛИН, апрелиин 3. (ТАСС). Германиин коммунистическэ партиин (КПГ) орган «Дейче Фолькспейтунг» гэжэ газетэ КПГ-эйн XV съезд зарлаха тухай партиин центральна комитедэй шиидхэбэри тунхаглаба. Съезд хадаа 1946 оной апрелиин 19—20-до Берлиндэ болохо байна. Хэлсэхэ зүйлнүүд гэхэдэ: КПГ-эйн центральна комитедэй тоосоон. Мандатна комиссиин элидхэл, германска ажалшан арадай нэгэдэл тухай элидхэл ба партиин хүтэлбэрилэгшэдые һунгалта болоно.

Шэнэ дуунууд

Комбайнер хүбүүнэй дуун

Хүхюу шуточна аялгаар дуулаха

Баян талын золтой хүбүүндэ
Басаган, дурлыш, зүрхэнһөө гуйнаб.
Мүнгэн һарын туяада шамайгаа
Мүрэнэй эрьедэ хүлеэн байгуужаб.

Шаргал шаниисээ халан ябахадаа,
Шамдаа зүрхэмни дугташахал даа.
Тангил гансам намаяа угтаарай
Тарянай хажууда хүлеэгүүжэб даа.

Намжаа үдэшын боломсоор бишни,
Наада дуугаараа шамаяа угтахаб.
Адха дүүрэн залаа колосоор,
Арюун хасарыш шэрбээд абахаб.

Баян талын золтой хүбүүндэ
Басаган, дурлыш, зүрхэнһөө гуйнаб.
Мүнгэн һарын туяада шамайгаа
Мүрэнэй эрьедэ хүлеэн байгуужаб.

Ц. ЧИ...

---

1. Инаг дуран

Ардагхан боромни амаранхай
Ара талынгаа ногоон соо.
Айдархан гансамни дурланхай
Артель-колхозой наадан соо.

Алтанхан бэшэг эльгээнхэй
Абанхайб, минии карман соо.
„Аргагүй дуратайб"—гэгдэнхэй,
Дурланхайб бишье сэдьхэлдээ.

Хурим түрэ наадамнай
Хэзээб—гэнхэй бэшэгтээ.
"Х рёод хоног болзоотой"—
Хэлээб—тиигэжэ харюудаа.

2. Бэшэг

Хабарай үлэшэ һэбшээтэй,
Хаанаһаа гээшэб ойлгоногүйб.
Кармандаа цэгэхэн бэшэгтэйб,
Хэнһээ гээшэб, мэдэнэгүйб.

Адрес гэжэ байхагүй
Хаанаһаашье ерэһынь бү мэдыш.
Нэрэ обог байхагүй,
Хэнэйшье бэшэһые бү танииш.

Хэлыш үнша танинагүйб
Харалсаад намдаа ойлгуулыт.
Хайшань хэндэ бэшэлтэйб.
Хэлыт, нүхэдни туһалалсыт.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ

Сэнхир пулаад

Сэсэгхэн набша оёотой
Сэнхирхэн пулаадым танииш даа.
Сэнтэйхэн үгэеэ һануулланхай
Сэдьхэлтэй инагайм бэлэг даа.

Улаанхан сэсэгээр урлаһаниинь
Ухаанда ямархан удхатайб даа.
Ушарааб, дурлааб гэһэнхэниинь
Ургажа байһан сэсэгтэйл даа.

Ж. БАЛДАНЖАБ...

Майн урда тээхи мүрысөөн

Зарим хэды дүнгүүд

Майн урда тэхи социалистическэ мүрысөөн Улан-Үдын депогой коллективэй дунда эршэмтэйгээр дэлгэрүүлэгдэһэн юм. Мүнөө социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүнгүүд гаргагдаа.

Хүндэ ашаанай ба пассажирска, мүн маневрово поезднуудай машинистнууд энэ мүрысөөндэ жэшээтэ һайн амжалтануудые түйлаһан байна. Эрхим инструктор-машинист нүхэр Волькович гэгшэ паровозой ябасые нилээд ехээр хурдадхаа. Тэрээнэй жолоодоһон паровоз март һара соо үдэр бүриин ябасые 10 процентээр хурдадхаһан, тиихэ зуураа 26 тонно 920 килограмм түлишэ арбилһан байна.

Хүндэ ашаанай паровозой машинист нүхэр Степанов гэгшэ март һара соо паровозой ябасые час бүридэ 37,8 километр болгоһон гэхэ гү, али дунда зэргээр сүүдхэ соо паровозой ябасые 380 километр хүртэр хурдадхаһан байна. Энэ зуураа, нүхэр Степановай паровозно бригада 8 тонно түлишэ арбилһан байгаа. Мүн тэрэшэлэн маневрово паровозой машинист Скиридов гэгшэ станци дээрэ поезднуудай маневрые зүбөөр ябуулжа поездын зогсолгые хэлэн часаар багадхаһан ба тиихэтэй хамта 3 тонно 464 килограмм түлишэ арбилһан ба...

СССР-эй Верховно Соведэй һ... урда тээхи социалистическэ м... түрүү һуури эзэлһэн пассаж... ровозой эрхим машинист нүхэр... ко гэгшэ пассажирска паровоз... шинистнуудай дунда түрүүлһэ... нэй жолоододог 216—21 номер... воз сүүдхэ бүридэ 440 километр... лагдаһан, тиихэтэй хамта 4 т... луун нүүрһэ арбилһан байха... Соседенкын бригада хадаа пар... заһабариие хоёр жэлэй турша... дынгөө хүсөөр үйлэдбэрилэг ба... тэй хамта мүнөө тус паровозно... станци дээрэ зогсолгые 10... багадхаһан байна.

Мүн тэрэшэлэн депогой ком... эдир залуушуулай бригадануу... һайн амжалтануудые түйлаа. Ме... цехтэ хүдэлмэрилдэг токарьну... сарьнуудэй дунда нүхэр Гори... шын хүтэлбэрилдэг бригада... даалгабариие март һара соо 19... дүүргэжэ, социалистическэ... илажа гараба.

В. ЛОВ...

---

87 һурагшад эдир ворошиловска буудагшад

Улан-Үдын хоёрдохи ремесленнэ училищиин дэргэдэхи эдир ворошиловскэ буудагшадай 4 кружок һаяхан хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Энэ кружогто тус училищиин 87 һурагшад һуралсажа, мэргэн буудагшадай дүрмэлые шудалжа гарабад.

Тус училищиин эдибхитэй һурагша нүхэр Баранов болбол кружогойгоо программые һайнаар шудалжа, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлнэ. Энэ нүхэр болбол 50 очкоһоо 48-ыень оножо, эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр кружогоо дүүргэбэ.

Мүн нүхэд Кочунас, Белозеров гэгшэд тэрэшэлэн амжалтатайгаар кружогоо дүүргэбэд.

Политическэ һуралсалай кружок

Улан-Үдын «Труд» гэжэ артелиин дэргэдэ политическэ һуралсалай кружок эмхидхэгдэнхэй. Энэ... гые артелиин түрүүлэгшэ нүхэр... хүтэлнэ.

Нүхэр Кононова болбол занятинуудые... нирхолтойгоор эмхидхэжэ... материалаа ойлгостойгоор хүргэдэг...

Мүнөө энэ кружок «Советскэ... Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ... тухай» нүхэр Сталинай номые... байна.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ

РЕДАКЦИ БА ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной ... и промышленности —7-89. сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв. объявлений 2-64 (2 зв.).

Н—00584. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж ...